

UNDERDÅNIGA UTLÅTANDEN

AFGIFNA AF

ÖFVERSTÅTHÅLLAREEMBETET

OCH

KONGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDE

I RIKETS SAMTLIGA LÅN

ÖFVER

DET AF SÄRSKILDA KOMITERADE

DEN 30 JUNI 1881 AFGIFNA

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING

ANGÅENDE

BESKATTNING AF MALTDRYCKER.



1:o) *Öfverståthållare-Embetet.*

S. A. K.

I nådig remiss den 6 nästlidne Augusti har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Öfverståthållare-Embetet inkomma med underdånigt yttrande öfver det af nådigst utsedde komiterade afgifna betänkande och förslag till förordning angående beskattningen af malt-drycker; och får i sådant afseende Öfverståthållare-Embetet underdånigst anföra, att, då åtminstone i hufvudstaden förbrukning af malt-drycker blifvit ett lefnadsbehof för de arbetande klasserna och dessa drycker i allt fall utgöra ett lämpligt surrogat för bränvin, Öfverståthållare-Embetet visserligen hyser betänklighet mot den föreslagna beskattningen, derigenom varan tvifvelsutän skulle komma att något fördyras, likasom ock Embetet finner den inkomst som dymedelst skulle tillskyndas statsverket, väl ringa i förhållande till den stora apparat, som erfordras för kontroll öfver upp-börd af skatten, men att emellertid, för den händelse Eders Kongl. Maj:t skulle finna beskattning af malt-drycker behöflig, Öfverståthållare-Embetet, som ej är i tillfälle bedöma den tekniska delen af komiterades förslag, för sin del icke har något att i öfrigt emot samma förslag erinra.

Med djupaste vördnad etc.

GUST. AF UGGLAS.

G. Edgren.

Stockholm den 6 December 1881.

2:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Stockholms län.*

S. A. K.

Till fullgörande af föreskriften i Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss å det af särskilde komiterade afgifna betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i underdånighet afgifva följande utlåtande.

Särskild beskattning å tillverkning af maltdrycker torde enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förmenande icke böra påbjudas i annan händelse, än att en sådan åtgärd funnes för statsbehovvens fyllande övilkorligen nödig.

Komiterades förslag till sådan beskattning skulle, om det upphöjdes till lag, — oafsedt de stora kostnaderna för kontrollapparater och kontrollörer — säkerligen medföra mycket känbara förluster för det antagligen icke obetydliga antal af rikets inbyggare, hvilka för närvarande tillverka maltdrycker utöfver husbehof i mindre skala och genom varans afyttrande bereda sig inkomst. Detta näringsfång skulle enligt förslaget genast upphöra, utan att ens någon ersättning för den sedermera sannolikt öfverflödiga redskapen blifvit ifrågakald.

Emot de särskilda bestämmelserna uti komiterades förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker tilltror Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sig icke att göra någon anmärkning.

För den händelse sistnämnda beskattning icke kommer att ega rum tillåter sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande fästa uppmärksamhet derå, huruvida icke, då erfarenheten visar, att på många ställen i riket utskänkning af maltdrycker eger rum i synnerligen stor skala och med högst betydlig vinst — ett förhållande, hvarom de lokala beskattningskomitéerna böra kunna förskaffa sig noggrann kännedom — en extra skatt utöfver bevill-

ningen och deraf beroende kommunalutskylder skulle kunna utskänkaren påföras.

Med djupaste vördnad etc.

W. STRÅLE.

I. Törneblad.

Stockholm i Landskontoret den 11 November 1881.

3:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Upsala län.*

Underdånigt utlåtande.

Genom remiss den 6 sistlidne Augusti har, på nådigste befallning, Herr Statsrådet och Chefen för Eders Kongl. Maj:ts Finans-Departement anmodat Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att före den 15 nästkommande November till Eders Kongl. Maj:t inkomma med underdånigt utlåtande öfver det af dertill i nåder förordnade komiterade afgifna underdåniga betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

I anledning häraf får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härmed underdånigst anföra, att, likasom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anser de af komiterade åberopade skäl för den ifrågavarande beskattningens införande fullt tillfredsställande, Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke funnit anledning till väsentliga anmärkningar emot de af komiterade utan skiljaktighet afgifna författningsförslag, i fråga hvarom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, lika med komiterade, anser sig böra gifva företräde åt det förslag, enligt hvilket maltets vigt skulle läggas till grund för afgiftsberäkningen.

Upsala i Landskontoret den 15 Oktober 1881.

A. HAMILTON.

Joh. Malmberg.

4:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Södermanlands län.*

Underdånigt memorial.

Då genom nådig remiss den 6 sistlidne Augusti det blifvit Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anbefaldt att afgifva ytt-
 rande öfver af särskilda komiterade uppgjortt betänkande och för-
 slag till förordning angående beskattning af maldrycker, får Eders
 Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i detta ämne underdånigst an-
 föra, att, enär det föreslagna beskattningssystemet torde för sven-
 ska förhållanden vara särdeles lämpligt och derföre att föredraga
 framför hvarje annat af dem, som, enligt hvad betänkandet ut-
 märker, annorstädes kommit i tillämpning, samt, för så vidt Läns-
 styrelsen kunnat bereda sig insigt derutinnan, de ifrågakända kon-
 trollmetoderna synas i möjligaste måtto förenliga med så väl det
 allmännas rätt som industriidkarens skäligen anspråk att utan allt
 för tryckande band kunna på ett tillfredsställande sätt handhafva
 sin handtering, Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke har
 något inkast att framställa mot det förevarande förslagens hufvud-
 bestämmelser. Härvid vill dock Eders Kongl. Maj:ts Befallnings-
 hafvande gifva uttryck åt sin farhåga, att den åt husbehofsbygden
 inrymda skattefrihet kommer att gifva upphof åt åskilliga under-
 slef, hvilka synnerligast i aflägsna landsorter varda svåra att upp-
 täcka och tillintetgöra. Men emedan husbehofsbygdens beskat-
 tande otvifvelaktigt skulle å landsbygden framkalla ett allmänt
 missnöje och dessutom, på sätt komiterade anmärkt, medföra en
 omfattande och kostsam kontroll utan motsvarande tillökning i
 statens skatteinkomst, torde dylik beskattningsåtgärd böra undvi-
 kas, åtminstone så länge som skatten å den till försäljning afsedda
 maldryckstillverkningen får stanna vid det låga belopp, som ko-
 miterade förordat, hvarigenom de skattpligtiga bryggerierna förmå
 med framgång bestå i täflan med hembrygden.

En anmärkning, fastän af jembörelsevis underordnad beskaf-
 fenhet, rörande förslagens detaljbestämmelser tillåter Eders Kongl.
 Maj:ts Befallningshafvande sig i underdånighet framhålla, nemligen
 i fråga om det af komiterade föreslagna arfvodesbeloppet åt kon-

trollör åtminstone vid *ett* bryggeri, hvilket arfvode, allenast när särskilda förhållanden sådant kräfvä och följaktligen endast undantagsvis, skulle få öfverstiga två kronor om dagen. På landsbygden torde högst sällan om ens någonsin bryggerier förekomma med sådan belägenhet, att två eller flera lämpligen kunna ställas under tillsyn af en och samma kontrollör; och vid sådant förhållande varder Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vid valet af kontrollör i de flesta fall hänvisad till personer i bryggeriorten, som väl icke tveka att mot nyssberörda låga dagarfvode åtaga sig kontrollörsbefattning, men hvilkas lämplighet för ett så grannliga värf möjligen kan vara underkastad tvifvelsmål. Det är visserligen sant, hvad komiterade angifvit, att tillsynen öfver ett bryggeri icke kommer att påfordra lika trägen tjänstgöring som kontrolluppsigten öfver bränneri. Men, äfven med fästadt afseende härpå, torde antagligen i allt fall den blifvande ordningsstadgan ej blifva i saknad af föreskrifter för kontrollören, hvilka, medan bryggeriet hålles i verksamhet, hindra denne från utöfningen af annan hufvudsaklig sysselsättning annorstädes än i närheten af tjänstgöringsstationen; och under denna förutsättning torde det omförmälda arfvodesbeloppet icke blifva ansedt såsom skälig godtgörelse för det arbete och ansvar samt den påpasslighet, som kontrollörtjenstens sorgfälliga skötsel betingar.

Slutligen och då civile embets- och tjänstemän samt betjente äro genom Kongl. Kungörelsen den 13 December 1878 befriade från tjensteeds afläggande, förefaller det Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att föreskriften uti författningsförslaget, att kontrollörer och assistenter skola vara edsvurna, lämpligen skulle kunna utgå ur förslaget, helst större trygghet för desse befattningsinnehafvares tjenstenit och ärbähet icke derigenom vinnes.

Nyköping i Landskansliet den 15 November 1881.

G. LAGERBJELKE.

Gustaf Nordeman.

5:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Östergötlands län.*

Underdånigste memorial.

Till följd af nådig föreskrift i remiss den 6 sistlidne Augusti å det af utsedde komiterade den 30 förutgångne Juni i underdånighet afgifna betänkande med förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker får Landshöfdinge-Embete härmed deröfver underdånigst afgifva infordradt utlåtande.

Beträffande härvid först frågan om den föreslagna *nya skatten*, anser sig Landshöfdinge-Embete, med afseende så väl å sjelfva skatteföremålets lämplighet som den rättmätiga och icke obetydliga inkomst, staten kommer att derigenom erhålla, böra obetingadt biträda förslaget om införandet af skatt äfven å maltdrycker. — En sådan beskattning, synnerligen om densamma i likhet med beskattningen å spirituösa drycker komme att utgå både för tillverkning och försäljning, skulle jemväl enligt Landshöfdinge-Embetes åsigt icke allenast kunna i någon mån bidraga till hämmande af maltdryckernas missbrukande utan ock förskaffa medel till strängare kontroll mot sådana missbruk och dämpande af deras för den allmänna ordningen mer och mindre betänkliga följder. — Erfarenheten har nemligen visat, att omåttligt förtärande af maltdrycker är rusgifvande, och synnerligen från landsbygden förspörjas ofta klagomål öfver de olägenheter, som ölförsäljningsställen medföra icke allenast genom frestelsen till onödiga utgifter för ungdom och tjenstefolk, utan äfven genom allmänna ordningen störande uppträden, som de vid sådana ställen ofta förekommande folksamlingar förorsaka. — Att genom en lämplig beskattning till båtnad för det allmänna något fördyra den vara, som, då den allmänt *försäljes*, åstadkommer sådana olägenheter, kan följaktligen icke vara annat än i allo ändamålsenligt.

Då emellertid *missbruken* af denna vara endast vid dess allmänna försäljning torde förekomma och husbehofstillverkningen deraf icke gerna kan åstadkomma dylika olägenheter, som husbehofsbränningen i forna tider, instämmer Landshöfdinge-Embete, jemväl med afseende å det nu allmänt rådande föreställnings-

sätt om det stärkande och nyttiga i ett måttligt förtärande af ifrågavarande drycker, till alla delar i förslaget att blott för af-salu tillverkade maltdrycker må beskattas.

Hvad åter det af komiterade föreslagna *skattebeloppet* angår, så synes det Landshöfdinge-Embetet i alla afseenden för lågt. Äfven om, på sätt komiterade erinrat, klokhet och billighet bjuda att en afgift af det slag, som här är i fråga, skall, då den första gången påläggas, ej bestämmas särdeles hög, torde den likväl icke böra sättas så lågt, att den, i händelse tillverkaren nöjde sig med att allenast med denna öka varans pris, för konsumenten i detalj blifver alldeles *omärklig*, hvilket enligt Landshöfdinge-Embetets förmening skulle inträffa, derest nu föreslagna bestämmelser i detta afseende vunne nådigt bifall.

För att tydliggöra detta torde med ett praktiskt exempel förhållandet dermed få närmare belysas.

Den maltdryck, som i handeln vanligast förekommer, är en half butelj s. k. bayerskt öl, motsvarande ungefärligen $\frac{1}{8}$ kanna. För denna skulle skatten, som föreslagits till 2,63 öre per kanna, således ej komma att utgöra stort mera än $\frac{1}{3}$:dels öre. Priset för sådant öl är nu hos bryggaren vanligen 7 öre för halfbutelj. Ett tillägg dertill af $\frac{1}{3}$:dels öre skulle, om tillverkaren nöjde sig med att blott beräkna sig detta till godo, således knappt, i anseende till beloppets obetydlighet, kunna för en enda halfbutelj af konsumenten betalas. Men antagligen blefve följderna af en så låg beskattning att tillverkaren, under åberopande af den nya skatten, höjer priset med minst ett öre per halfbutelj, och således skulle, då derigenom ej åstadkommes större förhöjning än olika konjunkturer å kornprisen eller andra materialier eller till och med endast konkurrensen ofta föranleda, konsumenten knappt märka skillnaden, men tillverkaren, skyllande på den nya skatten, af den på grund deraf åstadkomna förhöjningen i varupriset erhålla $\frac{2}{3}$:delar i ökad vinst, under det staten, på hvilken, om något förhatligt uti beskattningen förefunnes, skulden därför fölle, finge blott en tredjedel deraf.

Att ställa skattebeloppet så, synes Landshöfdinge-Embetet lika litet välbetänkt som rättvist.

Ehuru denna nya skatt i allmänhet icke torde böra jämföras med beskattningen af bränvin, kan man, då de derpå grundade rörelser, synnerligen i hvad utskänknigen afser, hafva mycket gemensamt, icke underlåta att fästa uppmärksamhet vid den oerhörda skilnad, som skulle komma att förefinnas i beskattningen af dessa drycker.

För bränvinet, derå allmänna försäljningspriset nu utgör 1 kr. 46 öre à 1 kr. 48 öre per kanna, uppgår nemligen skatten, en krona, till mera än $\frac{2}{3}$:delar, under det, med beräkning af ofvan anförda exempel med bayerskt öl, den föreslagna ölskatten skulle belöpa sig till endast omkring $\frac{1}{21}$:del af nuvarande varupris.

För undvikande af de olägenheter Landshöfdinge-Embete nu antydt och jemväl på det icke största fördelen af den nya beskattningen skulle komma tillverkaren till godo, hemställer derfor Landshöfdinge-Embete att den nya skatten, med beräkning af den vanligast förekommande artikeln bayerskt öl såsom norm, må bestämmas till minst åtta öre per kanna, med förhöjning för starkare och förminskning för svagare maldrycker.

Hvad slutligen sättet för skattens beräkning och erläggande samt ordnandet af den deraf föranledda kontroll, som af komiterade föreslagits, angår, så är det visserligen svårt att utan ett djupare studium af de förhållanden, som derpå inverka, derom yttra sig; men hvad komiterade till stöd för sina förslag i denna del yttrat har dock icke innefattat tillräckliga skäl för Landshöfdinge-Embete att underlåta uttala sin åsigt om det både rättvisare och med afseende å kontrollkostnaderna billigare uti att blott den färdiga och till salu användbara varan beskattas.

Utän att här ingå i några mera detaljerade förslag tillåter sig derfor Landshöfdinge-Embete nu i allmänna ordalag antyda huru enligt dess förmenande lämpligast och med minsta kostnad skulle kunna med denna sak ordnas.

Hvar och en, som ville för försäljning tillverka maldrycker, skulle vara skyldig att öfver hela sin tillverkningsrörelse föra noggranna böcker, med samma ansvar för försummelse eller oriktighet dervid, som vid konkurs drabbar den, hvilken är pliktig att föra handelsböcker.

Med till riktigheten af två trovärdige personer under edsförbindelse bestyrkta utdrag af dessa böcker, som till yttermera visso jemväl kunde i berörda afseenden af magistratsperson eller kronofogde granskas och med böckerna jämföras, skulle tillverkaren till bevillningstaxeringskomité sjelf vid högt ansvar uppgifva beloppet af sin tillverkning under året, samt på grund af denna uppgift eller, der kontroll deraf ansetts nödig, rättad sådan skulle derefter tillverkningskatten påföras och sedermera med förmånsrätt såsom för vanliga kronoutskylder utgå. Stadgades derjemte att viss magistratsperson eller kronofogde egde när som helst kontrollera bokföringen och bestämdes för meddelandet af oriktiga uppgifter strängt ansvar, vid itererad förbrytelse förenadt med förlust af vidare tillverkningsrätt, skulle enligt Landshöfdinge-Embetets åsigt på sådant sätt vinnas en ganska säker grund för beskattningen utan denna vidlyftiga, kostsamma, invecklade och framför allt en fri näring hämmande kontroll, som af komiterade föreslagits; och den minskade inkomst för staten, som möjligen kunde genom lyckad undansnillning från beskattningen uppkomma, skulle enligt Landshöfdinge-Embetets förmenande icke på långt när uppgå till beloppet af de utgifter, som ovilkorligen måste vara förenade med den föreslagna kontrollen.

Landshöfdinge-Embetet kan för den skull *icke* instämma i det af komiterade i detta afseende afgifna förslag, utan vågar i underdånighet hemställa att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta uppgöra nytt förslag på sådan grund Landshöfdinge-Embetet i underdånighet tillåtit sig här ofvan framställa.

Linköpings Slott i Landskontoret den 15 December 1881.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar:

Adolf Wallenberg.

N. H. Joachimsson.

6:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jönköpings län.*

Underdånigt utlåtande.

Jemlikt erhållen nådig föreskrift får Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härmed afgifva infordradt underdånigt utlåtande med anledning af det utaf komiterade utarbetade förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

Då för ett behörigt tillgodoseende af de i flera riktningar växande statsbehofven det utan tvifvel är angeläget att söka bereda utvägar äfven för tillväxt i statens inkomster, samt bland de utvägar, hvilka i sådant hänseende erbjuda sig, beskattning å maltdrycker synes med allt skäl kunna tillgripas såsom ett medel till statsinkomsternas höjande, har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke något att erinra emot införandet af en sådan beskattning, hvilken, enligt hvad komiterades betänkande gifver vid handen, redan finnes antagen och tillämpad i de flesta europeiska stater samt äfven i Norge. Att på ett fullt ändamålsenligt och betryggande sätt ordna lagstiftningen i ämnet synes dock möta väsentliga svårigheter, hvarom den af komiterade meddelade redogörelse för de olika beskattningssystem, som i andra länder blifvit i berörda hänseende tillämpade, enligt hvilken redogörelse till grund för beskattningens bestämmande antagits antingen redskapen eller råämnet eller det tillverkade fabrikatet, lemnar upplysande under rättelser.

Vidkommande systemet att taga redskapen till grund för beskattningen, så har erfarenheten från brännvinslagstiftningen i vårt land till fyllest ådagalagt, hurusom det icke varit möjligt att, oakadt alla tid efter annan vidtagna förändrade bestämmelser i afseende å sättet för beskattningen efter redskapens beskaffenhet, stadga föreskrifter, tillräckligt verksamma och betryggande för ernåendet af dermed afsedda syften, hvarföre också systemet af redskapsbeskattning måst öfvergifvas och utbytas mot systemet af beskattning af den tillverkade produkten. De olägenheter, som, på sätt af komiterades betänkande inhemtas, äfven i fråga om beskattning af maltdrycker vidlåda systemet af beskattning efter

redskapen, innefatta, enligt Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes tanke, fullgiltiga skäl för att icke heller vid införandet af beskattning å maltdrycker lägga systemet af redskapsbeskattning till grund för skattens bestämmande. Med hänsigt till hvad komiterade anfört angående de väsentliga olägenheter, hvilka i afseende å beskattningen af maltdrycker visat sig åtfölja tillämpningen af det beskattningssystem, som tager den tillverkade varan till grund för skattepligtens bestämmande, synes emellertid icke heller detta system lämpligen böra vinna tillämpning vid ordnandet af ifrågasvarande beskattning här i landet.

Af de angifna beskattningssystemen återstår sålunda det, som låter skatten utgå i förhållande till mängden af använda råämnen, hvilket beskattningssystem vunnit tillämpning i Norge och Bayern, ehuru under något olika form. Vid valet emellan de olika sätt, hvarpå systemet inom dessa båda länder tillämpats, synes afgjort företräde böra tillerkännas det bayerska systemet, helst ett antagande af det norska systemet skulle nödvändiggöra skattens fastställande till högre belopp, än som väl må vara lämpligt vid införandet af en ny beskattning, om nödvändigheten af hvars åläggande den allmänna meningen i vårt land måhända ännu icke är fullt enig. Huruvida åter den af komiterade adopterade vägningsmetoden må vara att föredraga framför mätningsmetoden, lärer blifva beroende af den erfarenhet, som, enligt hvad komiterade antydt, ännu återstår att vinna i fråga om de automatiska vägapparaternas tillförlitlighet och varaktighet.

Beträffande komiterades förslag, att den nya beskattningen å maltdrycker icke skall utsträckas äfven till sådan tillverkning af maltdrycker, som sker för eget behof, så enär hembrygd ännu är ganska allmänt i bruk å landet, skulle säkerligen ett förslag, i syfte att denna för eget begagnande afsedda tillverkning skulle med skatt beläggas, komma att möta ett bestämdt motstånd, hvarförutan en sådan beskattning otvifvelaktigt komme att vid utförandet kräfva sådana kontroll-åtgärder, att genomförandet deraf blefve förenadt med högst betydliga kostnader, om ens möjligt att i erforderlig omfattning verkställa. Lika med komiterade anser Kongl. Maj:ts Befallningshafvande derföre husbehofsbygden icke böra blifva föremål för beskattning.

Hvad sjelfva författningsförslaget angår, har Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som icke eger erforderlig sakkännedom för bedömande af ändamålsenligheten utaf de stadganden, hvilka beröra det tekniska förfarandet vid bryggerihandteringen, funnit bestämmelserna i öfrigt gifva anledning till följande anmärkningar.

§ 1.

Uti mom. 1 af denna § stadgas att tillverkning af maltdrycker för eget husbehof icke må utöfvas af den, som idkar värdshusrörelse, handel med eller beskattad tillverkning af maltdrycker.

Då beskattningen skall läggas på tillverkningen, må stadgandet väl hafva skäl för sig hvad angår dem, som drifva tillverkning af maltdrycker för afsalu eller idka värdshusrörelse, ehuru vid sådan rörelse af någon betydenhet förbrukningen af maltdrycker visserligen är vida större, än att behovet deraf må kunna fyllas genom sådan tillverkning, som sker för eget husbehof, om än denna tillverkning vore af den beskaffenhet, att den kunde ersätta de fabriksmessigt tillverkade maltdryckerna.

Vidkommande åter dem, som idka handel med maltdrycker, synes stadgandet erfordra ett fullständigande. Enligt § 21 i Kongl. Förordningen den 18 September 1874, angående vilkoren för försäljning, till förtäring på stället, af vin, maltdrycker, kokadt kaffe och andra tillagade icke spirituösa drycker, sådan denna § lyder i Kongl. Kungörelsen den 30 November 1876, har denna förordning icke tillämpning på gästgifvare vid dem i sådan egenskap tillkommande försäljningsrätt och ej heller i allmänhet på dem, som utomhus i *ringa* omfattning, vare sig medelst kringbärande eller från bord eller eljest idka försäljning af maltdrycker. För utöfvande af sådan handel erfordras icke någon särskild tillåtelse; men med en sträng tillämpning af det föreslagna stadgandet skulle förbudet att tillverka maltdrycker för eget husbehof äfven drabba omförmälda kategorier af maltdrycksförsäljare. En sådan inskränkning synes dock icke vara af något statens intresse påkalladt. Då vid gästgifverier å landet öl hålles till salu, hemtas detta öl, i allmänhet så kalladt bayerskt öl, utan tvifvel i de allra flesta fall från något bryggeri, men tillverkas icke i hemmet. Deremot torde sådant, åtminstone i någon mån, vara förhållandet med de malt-

drycker, hvilka tillhandahållas af dem, som vid marknader, allmänna torgdagar eller andra dylika tillfällen medelst kringbärande eller från bord eller fat idka försäljning af maldrycker. Med afseende å hvad sålunda anförts, hemställer Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att åt stadgandet måtte gifvas en sådan lydelse, att förbudet mot tillverkning af maldrycker till husbehof icke må vinna tillämpning på dem, som idka sådan handel med maldrycker, till hvars bedrifvande särskildt tillstånd icke erfordras.

§ 7.

Uti mom. 3 torde böra införas, att det skall åligga besigtningssmannen meddela yttrande, huruvida han funnit de besigtigade anordningarne vara i öfverensstämmelse med gällande föreskrifter och af beskaffenhet att kunna godkännas, eller hvilka förändringar han anser vara af behovet påkallade. En sådan bestämmelse återfinnes i § 8 af gällande Ordningsstadga för bränvinsbrännerierna i riket och synes, då föreskrifterna om besigtningen i förevarande fall intagits i sjelfva författningen, lämpligen här vara på sin plats.

Enligt föreskriften i mom. 4 skall, sedan besigtningen blifvit verkställd, Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddela sitt beslut och teckna detsamma å anmälningsskrifterna, hvarefter ett exemplar af dessa skall tillställas öfverkontrollören. Denna föreskrift synes förutsätta att Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut utfallit så, att den gjorda fabriksanmälan funnits vara af beskaffenhet att kunna godkännas, i hvilket fall det torde vara i sin ordning, att öfverkontrollören derom underrättas på föreslaget sätt; men för den händelse vid besigtningen förekommit sådana anmärkningar emot anordningarne inom bryggeriet, att besigtningssmannen funnit desamma icke kunna godkännas, och Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes beslut utfaller i enlighet dermed, synes det icke vara behöfligt att öfverkontrollören varder om detta beslut underrättad, helst någon tillverkning, som kräfver öfverkontrollörens öfvervakande, icke kan i sådant fall ifrågakomma att bedrifvas. Jemlikt ordningsstadgan för bränvinsbrännerierna skall ett exemplar af instrument öfver besigtning, som å nederlagsmagasin förrättas, tillställas vederbörande kontrollör i händelse magasinet godkännes,

men eljest icke; Och torde i nu omhandlade fall enahanda förbehåll böra stadgas.

§ 9.

Uti punkten *b* af mom. 1 synas orden: under den tid, för hvilken driftsanmälan gäller, lämpligen böra utbytas mot orden: »under den tid tillverkningen är afsedd att drifvas».

Enär »handteringens utöfvande» omfattar både krossningen af det för brygden erforderliga malt och inmäskningen af det krossade maltet, torde det i mom. 3 omförmälda tillståndsbevis icke kunna sägas afse blott »malkrossningens företagande», helst särskild »brygdanmälan» skall ske innan maltets krossning får börjas, utan »tillverkningens företagande», hvarföre Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hemställer, huruvida icke ordalydelsen bör i enlighet härmed förändras.

Jönköping i Landskansliet den 14 November 1881.

C. EKSTRÖM.

A. H. Bagge.

7:0) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kronobergs län.*

Underdånigste memorial.

Efter tagen del af det underdåniga betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maldrycker, som dertill af Eders Kongl. Maj:t förordnade komiterade afgifvit, får Landshöfdinge-Embetet, i följd af nådig befallning, underdånigt utlåtande meddela.

Enär förbrukningen af öl och porter numera så tilltagit, att dessa drycker, som å landsbygden tillhandahållas allmänheten genom landthandlande, kunna betraktas såsom allmänna njutningsmedel af rusgifvande egenskap, synes den föreslagna tillverknings-skatten vara särdeles lämplig och tidsenlig. Emot författnings-förslaget har Landshöfdinge-Embete icke heller något väsentligt att erinra, men tillåter sig i hvad det afser fri tillverkning af maltdryck endast till eget husbehof framställa en anmärkning. De maltdrycker, som genom husbehofs-brygd åstadkommas, utgöras af spisöl och svagdricka, hvilka, vid det förhållande att de särdeles vid transport äro utsatta för att undergå förskämning, hitills i allmänhet ej tillverkats vid de större bryggerierna, och den bryggerihandtering i mindre omfång, som haft för ändamål att till afsalu tillverka sådana drycker, kommer otvifvelaktigt att upphöra, derest lagförslaget antages. Den sålunda upphörda tillverkningen öfvertages antagligen i viss mån af de större bryggerierna, så att spisöl och svagdricka i städerna och i närmaste omnejden af å landet anlagda dylika bryggerier blifver för allmänheten tillgängligt, men på landsbygden i allmänhet kommer tillgång på sådana drycker att saknas för alla dem, som ej genom husbehofs-brygd äro i tillfälle förkaffa sig desamma, af hvilka åtminstone svagdricka, som de tider, då tillgången på mjölk är ringa, allmänt begagnas till supanmat, är att hänföra mera till näringsämnen än till njutningsmedel. Den del af landtbefolkningen, som ej är i tillfälle ombesörja husbehofs-brygd, utgöres af daglönare i allmänhet samt den mängd torpare och backstugusittare med flera arbetare, som till stor del hafva sitt uppehälle genom tillfällig arbetsförtjenst af hvarjehanda slag på orter mer eller mindre aflägsna från sin bostad, och under hvilket arbete, som vanligen verkställes på beting eller ersättes med dagspenning, arbetarne merendels sjelfva besörja sitt underhåll och lefva på torrskaffning. Tillfälle för sådana arbetare att få köpa mjölk finnes ej alltid, och om arbetsgifvaren förbjudes att tillhandahålla sina arbetare dricka, blifver det svårt nog för dem att uppehålla sig.

Rättigheten till husbehofs-brygd å landsbygden torde derföre böra utsträckas icke allenast till eget husbehof utan jemväl derhän,

att jordbrukare och andra arbetsgifvare må obehindradt kunna till underhållande och sådana personer, som hos dem förrätta arbete, försälja genom husbehofs-brygd tillverkade maltdrycker. Hvarken ordningar eller missbruk eller någon minskning i den beräknade maltskatten är att befara af en sådan utsträckt rättighet till husbehofs-brygd.

Likaledes anser Landshöfdinge-Embetet sig böra underdånigst hemställa, huruvida ej början af § 40 i författningsförslaget må erhålla följande förändrade lydelse: »Lands- och stadsfiskaler samt *de* krono-, stads- och politibetjente, som i allmänhet äro berättigade att anställa åtal, äro skyldiga att — — — — —.»

Vexjö i Landskontoret den 14 November 1881.

På Landshöfdinge-Embetets vägnar:

E. J. Hagman.

Frithiof Ohlsson.

8:o) **Kongl. Maj:ts Befallningshållande i Kalmar län.**

S. A. K.

Till underdånig åttlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning i remiss den 6 nästlidne Augusti, tecknad å utsedde komiterades underdåniga betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker, får Länsstyrelsen härmed afgifva sitt underdåniga utlåtande.

Då, lika med komiterade, Länsstyrelsen anser maltdrycker vara hänförliga hvarken till sådana förbrukningsartiklar, hvilka äro för lifsuppehållet nödvändiga, eller till egentliga födoämnen, men dessa drycker det oaktadt förbrukas i stor myckenhet, ofta såsom njutningsmedel i en grad, som i afseende å verkningarne af samma dryckers omåttliga förtärande i viss mån erinrar om de skadliga följderna af bränvinets missbrukande, tvekar Länsstyrelsen icke att äfven för sin del betrakta maltdryckerna såsom ett synnerligen lämpligt skatteobjekt; och har Länsstyrelsen icke funnit anledning

till vidare erinringar vid det underdåniga förslaget än dem, hvilka här nedan anföras i den ordning, som förslagets uppställning föranleder.

§ 1. mom. 1. synes böra affattas i andra ordalag, enär det kausalförhållande, som antydes genom det i momentets andra period inskjutna ordet »förty», näppeligen kan, logiskt sedt, föranleda dertill, att, derföre att salutillverkningen beskattas, förordningen icke i någon mån kan vara tillämplig å husbehofstillverkning, helst redan momentets tredje period innehåller förbud för vissa personer att tillverka maltdrycker till husbehof, och 28 § 2 mom. stadgar ansvar för förbudets öfverträdande. Lämpligast torde till ett nytt moment öfverföras bestämmelserna om husbehofs brygdens frihet från beskattning och disqualifikationerna för dylik tillverkning.

§ 3. Vid beräkning af tillverknings skattens belopp hafva komiterade föreslagit en afgift af allenast 4 öre per kilogram malt, motsvarande ungefärligen en krona för hektoliter öl eller $\frac{1}{3}$ öre för hvarje numera i bruk kommen flaska öl om $\frac{1}{3}$ liter, och komiterade hafva å sidan 47 i det tryckta betänkandet anført grunderna för skattens sättande till så lågt belopp. Häruti kan Länsstyrelsen icke instämma. Äfven om man, under önskan att ett allmänna bruk af maltdrycker måtte bidraga till motarbetande af bränvinsförbrukningen, med skäl må tveka att sätta maltdrycksbeskattningen »särdeles hög», löper man dock, enligt Länsstyrelsens omdöme, icke fara att motverka nämnda önskningsmål eller att göra skatten vid dess införande mera motbjudande, om densamma, i stället att fixeras till en så ytterst ringa afgift, som den af komiterade ifrågasatta, blefve bestämd till sådant belopp, att den kunde anses såsom en verklig konsumtionsskatt, hållen inom moderata gränser. Det är nemligen antagligt, att i afseende å den stora allmänhetens ölförbrukning, som vanligen försiggår under form af utskänkning butelj- eller halfbuteljvis ($\frac{2}{3}$ eller $\frac{1}{3}$ liter), oftast endast med 1, 2 å 3 flaskor i sänder, den af komiterade föreslagna beskattningen, såsom konsumtionsskatt betraktad, skulle blifva nästan endast fiktiv; ty den komme i sjelfva verket, då den ej utgör ens $\frac{1}{2}$ öre för så kallad halfbutelj öl (den vanligast förekommande utskänkings- och minuthandelskvantiteten), att belasta

producenten eller minutförsäljaren, hvilken senare synes svårligen kunna finna utväg vid den vanliga minuthandeln eller utskänknin- gen att af konsumenten taga betalning för den bråkdelen af öre, som i skatt skulle belöpa på $\frac{1}{3}$ literflaska öl. Men om en ny skatt, redan därför att den är ny, förefaller obehaglig, blir förhållandet icke, efter Länsstyrelsens förmenande, fördelaktigare, om skatten drabbar ett mindre antal medborgare, nemligen producen- ter och försäljare, än derest skatten, som angifver sig att vara konsumtionsskatt, blir en verklig sådan och förty kommer att er- läggas af den konsumerande allmänheten, — allt naturligen un- der den med hänseende till nuvarande finansiella förhållanden gil- tiga förutsättningen, att statens behof gör den nya beskattningen erforderlig.

Att underslef och olaga tillverkning skulle framkallas genom högre beskattning, synes Länsstyrelsen ej heller vara att befara, derest icke skatten sättes så hög, att den innebär ett lockande premium för lagbrott, och den kontroll, som i alla fall är behöflig, illa ordnas eller vårdslöst handhafves.

Ehuru möjligt är, att en något höjd skatt å salutillverknin- gen kan till en början uppmuntra till ökad husbehofsbygd, torde dock vara antagligt, att besväret med den senare och kostnaderna därför icke i längden medgifva husbehofstillverkning så allmänt och i sådan skala, att den ständigt växande förbrukningen af malt- drycker bland den stora allmänheten kan antagas mera än hittills varda derigenom tillgodosedd, till minskning i statsverkets in- komster af tillverkningskatten.

Vidare synes det Länsstyrelsen, som om ölkonsumtionen, i och för sig, allt för väl skulle äfven i Sverige tåla högre beskatt- ning än den föreslagna, i likhet med hvad i flera andra länder är fallet. För den, som måttligt förtär öl — hvilket, ehuru här i landet det slag af maldrycker, som förbrukas i ojemförligt stör- sta myckenhet, dock, såsom Länsstyrelsen ofvan erinrat, icke är en nödvändighetsvara —, betyder det i sjelfva verket föga, om han för $\frac{1}{3}$ literflaska af nämnda dryck skulle komma att betala *ett öre* mer än tillförne, då varan icke var beskattad, och i af- seende å det omåttliga öldricket torde det icke böra anses an- norlunda än nyttigt, om detsamma genom varans fördyrande me-

delst beskattning kunde i någon, om än ringa, mån motverkas. I allmänhet synes ock en skatt, om den öfver hufvud är behöflig och åsättes ett fullt lämpligt föremål, böra bestämmas så pass hög, som objektets skatteförmåga tål, och som erfordras för att gifva staten skälig behållning utöfver kostnaderna för uppbörderna och kontrollen. I detta senare hänseende förefaller det dock, som om proportionen emellan den af komiterade beräknade bruttoinkomsten af tillverkningskatten och den antagliga kontrollkostnaden skulle blifva otillfredsställande.

Länsstyrelsen anser sig på nu anförda skäl böra hemställa, att tillverkningskatten bestämmas till *tolf* öre för hvarje kilogram malt, motsvarande ungefär *tre* kronor per hektoliter öl, och således utgående med något högre belopp än i Bayern, Nordamerikas förenta stater och Frankrike, men lägre än i England, Ryssland, Österrike, Italien och Norge, i hvilket sistnämnda land, derifrån förslaget stadganden i åtskilliga hänseenden äro hemtade, beskattningen utgör ej långt ifrån dubbla beloppet af den tillverkningsafgift, som Länsstyrelsen förordat såsom efter svenska förhållanden skälig och lämplig.

Enär, med hänsigt till så väl den betydliga och allmänna förbrukningen inom riket, som äfven det större eller mindre värdet såsom närings- och njutningsmedel, mycken likhet synes finnas mellan malt- och kaffedrycker, kan för den förevarande frågans bedömande vara af ett visst intresse att göra en jmförelse mellan den af Länsstyrelsen tillstyrkta beskattningen å maldrycker och den skatt, som i form af införseltull erlägges för kaffe och socker. Om man i sådant hänseende antager, att till 100 mindre koppar kaffedryck af den beskaffenhet, som allmännast förekommer, och i hvars sammansättning ingår en god del af hvarjehanda kaffesurrogat, erfordras 1 skålpund verkliga kaffebönor och minst $1\frac{1}{2}$ skålpund socker, så befinnes, att, med nu gällande tullsatser, tullafgiften för 100 mindre koppar kaffe med måttlig tillsats af socker uppgår till omkring 32 öre, eller i det närmaste $\frac{1}{3}$ öre för hvarje sådan kopp. Antages vidare, att i afseende på allmän åtgång och måttet af näringsvärde en flaska öl om $\frac{1}{3}$ liter motsvarar ungefär 3 koppar kaffe, skulle en maldrycksbeskattning, uppgående till tre kronor för hektoliter öl, i sjelfva verket icke blifva mera

känbar än den, som redan drabbar kaffekonsumenten. Och dock torde härvid ej böra förbises, att kaffet vida mera än maltdrycken närmar sig egenskapen af nödvändighetsvara och följaktligen icke kan, ur synpunkten af den konsumerande allmänhetens intresse, anses medgifva lika hög beskattning som den senare.

I händelse att Länsstyrelsens nyssberörda mening om maltskattens belopp godkännes, böra jemväl de i 3 och 9 §§ förekommande skatteminima förändras.

§ 4 mom. 2. Det synes kunna sättas i fråga, om Länsstyrelsernas beslut rörande begärd eftergift af tillverkningskatt i det uti momentet omförnålda fall må anses, äfven om saken gäller endast ett mindre belopp, t. ex. understigande 100 kronor, vara af den vigt, att Eders Kongl. Maj:t alltid skulle besvaras med ärendets slutliga pröfning.

I § 5 torde beloppet af restitutionen af tillverkningskatten vid utförsel af maltdrycker rättas efter skattens belopp och således, om Länsstyrelsens förslag i 3 § vinner nådigt bifall, bestämmas till tre kronor för hektoliter.

I § 6 eller på annat lämpligt ställe i författningen synes böra införas åtminstone en hänvisning till de allmänna villkoren för behörighet att till afsalu drifva fabriksrörelse, som äro stadgade i nådiga förordningen den 18 Juni 1864.

§ 6 mom. 2 torde, med afseende å angelägenheten för kontrollen att hafva fullständig kännedom om samtliga bryggerilägenheternas fördelning, böra förses med tillägg af ungefär följande lydelse: »— — — ändamål samt, derest lägenheterna äro inrymda i två eller flera byggnader, jemväl ritning öfver tomtplatsen, utvisande byggnadernas belägenhet».

I afseende å § 9 mom. 1 punkten b har en med maltdryckstillverkning förtrogen och i orten allmänt aktad man, hvilken Länsstyrelsen satt i tillfälle att yttra sig öfver komiterades förslag, erinrat, att stadgandet, om uppgift å den vigt malt, som beräknas till krossning »hvarje helgfritt dygn», möjligen kunde vara lämpligt för större bryggerier i städer, men icke för mindre bryggerier och särdeles för sådana på landet, hvarest endast en eller två brygder i veckan ifrågakomma, för hvilka vissa dagar, ofta beroende af tillgång på jäst och föregående brygder, vid drifts-

anmälan icke gerna kunde bestämmas; i anseende hvartill ifrågasattes, att nyssnämnda ord »hvarje helgfritt dygn» skulle utgå.

Länsstyrelsen, som saknar tillräcklig sakkunskap för att med säkerhet bedöma anmärkningens giltighet, men antager densamma icke hafva blifvit utan allt skäl gjord, hemställer underdånigst, huruvida ej den uppgifna olägenheten skulle åtminstone förringas, derest de nyssberörda orden utbyttes mot »hvarje vecka»; och torde i sådant fall *9 § 5 mom.* böra undergå likadan förändring.

Beträffande *§ 16 mom. 4* har samme man yttrat den meningen, att, om kontrollen skall blifva tillförlitlig och icke hinderlig för fabrikanten, flera än högst 3 å 4 bryggerier ej borde ställas under en kontrollörs tillsyn.

Under antagande, att denna mening förtjenar afseende, och enär det föreslagna dagarfvodet för kontrollen synes vara väl ringa för att försäkra staten om tillgång å lämplige kontrollörer, synes det Länsstyrelsen, som om arfvodet ej borde sättas lägre än för tillsyn å

1 bryggeri.....	3 kronor
2 bryggerier.....	4 »
3 »	5 » och
4 »	6 »

Vid *§ 21 mom. 1* är likaledes anmärkt, att uttrycket de »egentliga bryggerilägenheterna» tarfvade närmare förklaring. Menades dermed endast de rum, i hvilka inmäskning och brygd försigginge, vore deremot intet att erinra, men om med samma uttryck förstodes hela den byggnad, der brygghuset och möjligen äfven mältan befundes, skulle sådant komma att medföra stor olägenhet för fabrikanten, derest malt ej finge förvaras uti dertill afsedda lokaler under samma tak som brygghuset.

Den framställda anmärkningen synes Länsstyrelsen vara af beskaffenhet att deråt bör egnas uppmärksamhet i ändamål att vinna fullt tydligt stadgande i ifrågavarande hänseende.

Med djupaste vördnad etc.

G. J. EDELSTAM.

C. A. Palme.

Kalmar i Landskansliet den 20 Oktober 1881.

9:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gotlands län.*

Underdånigste memorial.

Till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts befallning uti nådig remiss den 6 sistlidne Augusti, får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härmed afgifva underdånigt utlåtande öfver komiterades underdåniga betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maldrycker.

För att kunna meddela ett fullständigt yttrande angående föreliggande ämne, hade erfordrats tekniska insigter uti de förhållanden, hvilka på maldryckstillverkningen inverka; men som Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke sjelf eger dessa insigter och icke heller är i tillfälle att derom erhålla utredning af opartiska fackmän, torde Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande få inskränka sitt utlåtande till hvad härnedan i underdånighet varder anmärkt och erinradt.

Hvad först beträffar frågan om lämpligheten att beskatta denna hittills i allmänhet icke beskattade näring, så enär för tillgodoseende af viktiga statsbehof en förhöjning af statsinkomsterna för framtiden lærer påfordras, bland annat, medelst beskattning af denna näring, för hvilken för närvarande uti de flesta kulturländer skatt utgår, finner Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, lika med komiterade, en lämplig beskattning äfven i vårt land böra läggas på utöfvandet af sagda näring, såvidt den har till föremål att tillverka vissa maldrycker för annat ändamål än husbehof.

Vidkommande sättet för denna näringsskatts bestämmande, så kan af ofvan anförda skäl Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke inlåta sig i bedömande af det sätt, som i nämnda afseende är det lämpligaste; dock anser sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande böra anmäla att vid sammanträde, som undertecknad Landshöfding den 24:de i förra månaden haft med egare och föreståndare för de i staden Visby anlagda bryggerier, dessa enstämigt, jemte det de i första hand förklarade sig anse, att, om näringen skulle beskattas, äfven husbehofstillverkningen borde blifva

föremål för beskattning, vore af den åsigt att rättvisaste skattemetoden skulle vara den, att skatten bestämdes efter den kontrollerade vörtens mängd i förhållande till dess medelst saccharometer befunna styrka. De ansågo nemligen, att derigenom skulle kunna utrönas i det närmaste och bättre, än som vore förhållandet med de af komiterade föreslagna metoder, tillverkningens mängd i förhållande till tillverkningens beskaffenhet; att kontrollen blefve lika verkställbar genom vörtens undersökning, som genom det krossade maltets vägning eller mätning; att i förra fallet undvekes flera förargelseväckande kontroller och andra svårigheter, hämmande en fri fabrikation, än som vore förhållandet om det krossade maltet skulle, på sätt komiterade föreslagit, vägas eller afmätas, och att, hvad som åtminstone blefve fallet för de flesta bryggerier af det mindre omfång, som här förefunnes, oerhörda kostnader för ombyggande och omredning af deras bryggerilokaler blefve af nöden, kostnader, hvilka måhända mången icke skulle kunna bära. De anförde vidare, att den beskattningsmetod, som komiterade föreslagit, vore för de större bryggerierna särdeles förmånlig i så måtto, att deras stora lokaler lättare lämpade sig för denna metod, hvarigenom ringa kostnader för dem genom förändringen åstadkommes, än för de mindre bryggerierna, som hade sina inrättningar för bryggningen mera sammanträngda. Den största vinsten skulle dock de större bryggerierna beredas derigenom, att, då på maltets beskaffenhet och godhet berodde den myckenhet maltdryck af viss styrka, som deraf kunde beredas, och då de stora bryggerierna medelst sina stora och kostbara maltberedningsinrättningar kunna på billigare sätt åstadkomma ett bättre och, hvad som ansåges fördelaktigast, ett lättare malt än de mindre bryggerierna, hvilka i allmänhet måste vara hänvisade till enklare maltberedningsmetoder, dessa större bryggerier kunde af viss vigt eller visst mått malt bereda vida större myckenhet maltdryck än de mindre bryggerierna. I öfrigt erinrades, såsom ett bevis på olämpligheten af föreslagna skattemetoderna, att under ett år, sådant som innevarande, då kornets grobarhet vore dåligt eller, på sätt allmänneligen vid företagna profningsförsök af detta års skörd visat sig, endast 70 procent af kornets myckenhet vore grobart, den af komiterade föreslagna metod vore orik-

tig och skulle vålla, att, då den bryggare, som blefve nödsakad till sitt bryggeri använda korn af sistnämnda beskaffenhet, endast kunde påräkna $\frac{7}{10}$ af den myckenhet maltdryck, som borde af fullgodt korn erhållas, en sådan bryggare finge betala vida större skatt för den maltdryck, han tillverkade, än en annan, som kunde bereda varan af bättre malt. Vid sammanträdet framhölls slutligen, att önskligt skulle hafva varit, om nämnda omständigheter inför komitéen af kompetent fackman framhållits, i hvilket fall resultatet af deras arbete sannolikt skulle hafva blifvit annorlunda än det nu framlagda arbetet, hvarigenom, enligt onförmälde bryggeriegares förmenande, föreslagits ett beskattningssätt, som vore fördelaktigt för de stora bryggerierna, men skulle, om icke störta, åtminstone i synnerlig grad menligt inverka på de mindre i så måtto, att icke allenast de förra skulle kunna sälja sin vara för vida billigare pris än de senare, än äfven att de mindre bryggerierna skulle proportionsvis komma att vidkännas oerhördt mycket större utgifter för ombyggnad och ordnande af sina fabrikslokaler än hvad som blefve förhållandet med större bryggerierna.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som tagit härvarande bryggerilokaler i närmare betraktande, har dervid funnit, att magasin för förvaring af spannmål och mjöl blifvit i samma hus, hvori sjelfva bryggerierna inrättats, inredda och att å samma ställe, hvarest malkrossen blifvit uppsatt, äfven anbringats qvarn till förmalning af mjöl, hvilken qvarn drifves med samma ångkraft, som drifver malkrossen och vissa öfriga delar af fabriken.

Utan att våga tillmäta hvad ofvan af bryggeriegare här i staden mot lagförslaget blifvit anmärkt någon större betydelse, finner dock Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sig icke kunna undgå i underdånighet erinra om vådan att godkänna ett lagförslag, som helt och hållet är byggt på en till stor del ny och oförsökt grund, hvars tillförlitlighet komiterade i viss mån sjelfva synas ifrågasätta. Vida tryggare förefaller det Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att under sådana förhållanden helt och hållet sluta sig till antagande af en skattemetod, som annorstädes blifvit godkänd och praktiserad. Skedde sådant, så kunde derefter i följd af egen erfarenhet, som under tiden vunnes, mindre jemkningar så småningom göras, utan att åstadkomma allt för stora,

möjligen onödiga kostnader för fabrikanterna och, om skattemotoderna skola förändras, vidtomfattande rubbningar uti deras affärsverksamhet.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skulle helst hafva varit böjd för att förorda befrielse från beskattning af färskt dricka och s. k. färsköl, som icke skall tappas på butelj, med rätt för hvar och en tillverkare deraf att sådant till afhemtning fritt afyttra, men deremot att tillverkning af porter och all annan maltdryck, som skulle blifva föremål för lagring eller tappning, skulle beskattas. Derigenom fördyrades icke varan för den fattigaste klassen, som ej sjelf kan tillverka sin maltdryck, hvilken dock för denna klass under arbetstiden är deras egentliga supanmat, och derigenom försvårades icke heller för den klassen att sådan nödtorftig dryck anskaffa; och som, hvad dock icke Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande rätt förstår att bedöma, kontrollen, derest sådan beskattning infördes, icke är omöjlig, hvilket Nordamerikanska beskattningssystemet gifver anledning att antaga, anser sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande företrädesvis vilja ett sådant beskattningssystem förorda. Kunde ett sådant antagas, vore ej hinder för höjning af skatten å den vara, som borde beskattas, på det statsverkets af maltdryckstillverkningen beräknade inkomster icke måtte blifva mindre.

Derest emellertid nu någon af de två alternativa grunder, hvilka af komiterade för beskattning föreslagits, varder i nåder gillad, finner Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sig böra angående föreliggande lagförslaget erinra följande:

Vid § 12.

Den här stadgade anmälningstid af »minst 12 timmar» synes vara allt för lång och föranledande svårighet för fabrikanterna att utan hinder i sitt yrke den iakttaga; och synes denna anmälningstid lämpligare böra i stället stadgas till »minst 6 timmar».

Den uti 1 mom. punkten b) gjorda bestämmelsen, att anmälan bör göras om »tiden för krossningens början och slut», synes vara oegentlig i det afseendet, att tiden för krossningens *slut* ej kan på förhand bestämmas, hvadan orden »och slut» torde såsom betydelselösa utgå.

Något stadgande finnes icke i författningsförslagen föreslaget för det fall, att kontrollör har två eller flere bryggerier att kontrollera och flere fabrikanter anmäla samma tider för krossningens början. Kontrollören torde för sådant fall blifva berättigad reglera tiderna för krossningens början och derom i god tid lemna fabrikanten underrättelse medelst anteckning å bryggседeln.

Vid § 21.

Någon rimlig anledning torde icke förefinnas dertill, att det skulle vara fabrikant betaget att innehafva annat krossadt malt, än det, som skall till nästa brygd användas, om sådant krossadt malt förvaras under kontrollörs lås; och torde hinder icke heller böra förefinnas för sådant krossadt malts utförande under kontrollörs uppsigt från bryggeriet, för den händelse fabrikanten skulle vilja sådant för allmänheten till dess husbehofs brygd eller andra behof tillhandahålla.

Vid de flesta, åtminstone mindre bryggerier, tillverkas sockerdricka. Denna tillverkning skulle, om 4:de punkten godkändes, helt och hållet tillintetgöras, då socker ej må i bryggeri finnas. Måhända torde genom något lämpligt stadgande kunna så ordnas, att t. ex. genom föreskrift att socker finge under kontrollörs lås och tillsyn å bryggeriet för sagda ändamål finnas, denna oskyldiga näringsgren icke helt och hållet qvåfdes.

Vid § 28.

Genom ordalagen i denna § är det icke tillätet en person, som för eget husbehof tillverkar maltdryck, att deraf bortskänka något. Ett så strängt stadgande synes vara olämpligt och möjligen ofta ledande till orimliga åtal. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande får alltså underdånigst föreslå en sådan förändring af dessa ordalag, att deri afsedda ansvarsbestämmelser stadgas för »den, som *till afsalu* utan tillståndsbevis eller rättighet enligt § 1 mom. 2 tillverkar maltdryck».

Ansvarsbestämmelserna i denna § för det fall, att den oloffliga tillverkningen utöfvats under längre tid än en månad eller »andra omständigheter påkalla högre beräkning», äro allt för svåra att för en domstol tillämpa. Ansvar för förbrytelsen torde lämpligast

böra bedömas efter tiden, under hvilken förbrytelsen bevisligen utöfvats, såsom följd hvaraf, om t. ex. den oloffliga tillverkningen, enligt hvad styrkt blifvit, första gången egt rum den 15 Mars och sista gången den 19 nästpåföljande Maj, förbrytaren i sådant fall borde, under förutsättning att endast hel månads tillverkningsafgift beräknas, hafva gjort sig förfallen till utgifvande af ej mindre 3 månaders tillverkningsafgift, så beräknad som är bestämdt för en månads olofflig tillverkning, än äfven af böter första gången dubbelt och andra gången fyrdubbelt denna skatts belopp, o. s. v.

Vid §§ 29, 30, 31, 32, 33, 34 och 35.

Ansvarsbestämmelserna uti dessa §§ synas Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande vara i allmänhet allt för höga i förhållande till förbrytelseernas svårhet och stå icke i rimligt förhållande till straffbestämmelserna vare sig sins emellan eller uti gällande strafflag. Så t. ex. är föreslaget uti 31 §, att en fabrikant för underlåtenhet att ordentligt föra sådan bok, som i 22 § sägs, skall böta från 100 till 1,000 kronor, då deremot böter till endast 20 och 200 kronor äro uti § 33 stadgade för det svårare fall, att fabrikant vägrar samma bok till kontrollör aflemna. I förhållande till dessa för fabrikant stipulerade böter har allt för ringa ansvarspåföljd blifvit i 35 § satt för förbrytelser af personer, hvilka ega om olagligheter anställa undersökning, i det fall att sådan varit obehörig. Vidare och som fabrikant kan blifva af kontrollörs försummelser mer och mindre svårt lidande i sin näring, hade författningsförslaget bort innefatta antingen straffbestämmelser för sådana försummelser eller ock hänvisning att felande kontrollör borde därför ansvara såsom för tjenstefel enligt 25 kap. strafflagen.

Vid §§ 40 och 41.

Undersökningar, hvarom i 41 § sägs, äro af den grannliga natur, att de icke bort tillstädjas lägre polisbetjening, såsom stads- och polisbetjent, åt hvilka i allmänhet icke kunna tillmätas sådana insigter, att en slik förrättning må åt dem anförtras. Om komiterade alltså med orden »omförmälde allmänna åklagare» afsett, att äfven stads- och polisbetjente skulle vara berättigade sådan undersökning anställa, så hemställes underdånigst, att sådan

rätt endast måtte varda medgifven åt kronofogde, lands- eller stadsfiskal, länsman och kontrolltjensteman. Kronofogde är rörande andra förbrytelser allmän åklagare och torde derföre äfven inrymmas bland dem, som enligt 40 § egde åtala förbrytelser enligt den föreslagna förordningen. Stadgande torde äfven hafva bort meddelas för kontrolltjensteman, då han gjort undersökning och beslag, att anmäla förbrytelsen hos allmän åklagare för åtal.

Vidare har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke att emot författningsförslagen erinra.

Visby Landskansli den 8 November 1881.

RUD. HORN.

Johan Hambræus.

10:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Blekinge län.*

Underdånigt memorial.

Enligt nådig föreskrift får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härigenom afgifva underdånigt utlåtande öfver det af särskilde komiterade uppgjorda förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

Lika med komiterade finner Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande maltdrycken vara ett synnerligen lämpligt skatteobjekt, då höjning af statsinkomsterna anses erforderlig; och utan tvifvel lär det af komiterade föreslagna system för skattens beräkning efter vigten eller, om sådant lämpligen icke kan ske, efter mängden af det malt, som skall krossas, med hänsyn till våra förhållanden vara att föredraga framför samtliga de i andra länder i fråga om maltskatt gällande bestämmelser.

Emot de särskilda paragraferna i författningsförslaget har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande emellertid följande anmärkningar att framställa:

§ 1.

Komiterade, som fotat sitt förslag på den bayerska lagstiftningen, hafva dock i en vigtig punkt frångått densamma, i det de föreslagit frihet från skatt för husbehofsbygden, hvilket efter Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes mening icke skulle vara lämpligt.

De af komiterade härför åberopade grunder synas Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande allt annat än bevisande, och deras snart sagdt enda skäl emot husbehofsbygdens beskattande eller att sådant skulle föranleda »en mera kostsam än inbringande och verksam kontroll» torde förfalla af sig sjelf, om i betraktande tages, att genom bestämmelsen om ett minimum af maltkrossning om dagen husbehofsbygden, derest den ej frigifves, ovilkorligen måste alldeles upphöra.

Lika väl som husbehofsbränningen, hvilken under förra hälften af detta århundrade ansågs icke kunna undvaras, emellertid utan men blifvit faktiskt förbjuden, lärer väl äfven husbehofsbygden böra och kunna borttagas; och redan vid införandet af den nya lagstiftningen torde vara skäl att i detta afseende taga steget fullt ut, hvilket i allt fall inom kort lärer visa sig nödvändigt. Författningsförslaget lemnar icke någon förklaring öfver hvad med husbehofsbygden skulle förstås; och hvilka bestämmelser härom än meddelas, skulle de ändock icke blifva uttömmande, utan säkerligen städse välla förvecklingar samt för domaren vara svåra att tillämpa.

Såsom 1 och 28 §§ nu äro affattade, skulle sjelfva brygdförfarandet, äfven om brygden ej stode i något rimligt förhållande till husbehovet, icke kunna medföra straff, förr än varan blifvit såld samt ådagalagdt vore, att densamma tillverkats vid hembryggeri, en bevisning, som sällan torde kunna åvägabringas.

Om husbehofsbygden fritages från skatt, kommer sådan brygd åtminstone på landsbygden utan tvifvel att i väsentlig mån uttränga all annan tillverkning af maldryck, hvarigenom staten skulle gå miste om en ej ringa del af den beräknade inkomsten.

§ 3.

Den föreslagna skatten synes Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande alldeles för ringa. Utan olägenhet torde skatten kunna

höjas från fyra till tio öre för hvarje kilogram torkadt eller rostadt malt, som uppväges för krossning. En sådan höjning af skatten från 2,63 öre till 6,38 öre för hvarje kanna öl skulle väl svårligen, såsom komiterade förmenat, kunna stegra oviljan emot hela systemet och ej heller medföra en ökad förbrukning af de egentliga rusdryckerna, för hvilka tillverkningskatten nu redan utgör en krona per kanna. Det af komiterade anförda skäl, att hög beskattning medför frestelse till underslef och olaglig tillverknig innefattar utan tvifvel en obestriddlig sanning; men densamma eger dock icke i förevarande fall tillämpning, helst en skatt af ifrågavarande slag, som ej ens uppgår till en åttandedel af varans saluvärde, ingalunda kan få namn af hög beskattning. I händelse skatten bestämmes till tio öre per kilogram malt, motsvarande 2 kronor 50 öre per hektoliter öl, skulle den ändock understiga skatten i Bayern med 20 öre per hektoliter och med icke mindre än 3 kronor 20 öre per hektoliter skatten i vårt grannland Norge.

Maltskatt kommer utan tvifvel att föranleda en stegring af priset å öl med minst ett öre per halfbutelj eller åtta öre per kanna; och i händelse skatten sättes till det belopp komiterade föreslagit, skulle dessa åtta öre fördelas på det sätt, att staten erhåller 2,63 öre och producenterne 5,37 öre; hvaremot, om skatten ökas till omkring $6\frac{1}{2}$ öre per kanna, någon ytterligare prisstegring, utöfver hvad förut är nämndt, ej torde ifrågakomma och producenterne finge nöja sig med $1\frac{1}{2}$ öre per kanna, utgörande en lämplig godtgörelse för deras genom skattens införande ökade kostnader.

Komiterade hafva antagit, att skatten efter deras förslag skulle uppgå till närmare en million kronor och statens behållning på densamma till omkring 800,000 kronor, hvilket belopp ej kan sägas i någon väsentligare mån höja statsinkomsterna. Ökas åter skatten till tio öre per kilogram malt skulle, enligt komiterades beräkningsgrund, dess totalbelopp uppgå till 2,500,000 kronor och lemna staten en behållning af 2,300,000 kronor. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anser sig emellertid, på sätt vid granskning af författningsförslaget 16 § närmare omförmåles, böra förorda en partiel höjning af kontrollörsarfvodet, hvilket visserligen skulle

medföra en minskning af statens behållna inkomst; men äfven om kontrollkostnaderna beräknas till dubbla beloppet, emot hvad komiterade antagit, eller till omkring 400,000 kronor, skulle den af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande föreslagna skatt lemna en behållning utöfver hvad enligt komiterades förslag komme staten till godo, af ej mindre än 1,300,000 kronor, utan att detta belopp i någon väsentligare mån skulle drabba de skattskyldige. På sätt förut är anfördt finge nemligen producenterne i sådant fall nöja sig med den vinst, rörelsen hittills lemnat dem; och som bryggerihandteringen städse ansetts gifva synnerligen god förtjenst, torde något skäl ej förefinnas att bereda dess idkare ökade fördelar.

I denna paragraf föreslås vidare ett visst minimum skatt för helt tillverkningsår och i förhållande derefter för den kortare tid bryggeri varit i gång; men lämpligare torde vara att, såsom komiterade i sina motiv sjelfve yttrat, bestämma ett visst minimum skatt i medeltal för hvarje helgfri dag, enär i annat fall svårigheter ovilkorligen måste uppstå vid skattens beräkning för visst antal dagar, understigande en månad.

§ 5.

Då ej maltdrycken såsom sådan utan maltet utgör skattens föremål, torde man icke rätteligen kunna använda uttrycket tillverkningskatt för maltdryck; men detta oafsedt äro bestämmelserna i denna paragraf mindre lämpliga derutinnan att, om husbehofsbygden skulle vara fri från skatt, någon bevisning om skattens erläggande endast undantagsvis lärer kunna åvägabringas och sådan bevisning i annat fall icke kan anses nödig, för hvilken mening Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hemtar stöd från ett af Eders Kongl. Maj:t den 5 November 1880 meddeladt beslut, deri förklarats, att föreskriften i förordningen angående tillverkning af bränvin om bevisning i fråga om skattens erläggande vid restitution saknar all betydelse.

§ 16.

Mom. 1. Genom Kongl. Förordningen den 13 December 1878 har tjensteeden i allmänhet för civile embets- och tjenstemän bort-

tagits och häraf måste anses hafva blifvit en följd att stadgandet i 16 § ordningsstadgan för bränvinsbrännerierna i riket om tjensteed af kontrollör vid bränvinstillverkningen jemväl upphört att vara gällande. Vid sådant förhållande och då tjensteeden ej kan anses vara af behovet påkallad mera för kontrollör vid bryggeri än för hvarje annan tjensteman, torde bestämmelsen i detta moment derom att kontrollörerne och assistenterne skola vara edsvurne böra utgå.

Mom. 3. Enär af ordalagen i detta moment måhända skulle kunna hemtas den mening, att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej skulle ega att till kontrollörer och assistenter utse andre än dem, vederbörande öfverkontrollör dertill föreslår; men en sådan bestämmelse torde vara mindre lämplig, hemställer Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att detta moment ändras derhän, att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, efter att hafva från öfverkontrollör infordrat yttrande öfver de sökande, förordnar kontrollörer och assistenter.

Mom. 4. De för kontrollörerne föreslagna arfvoden torde hvad bryggerier i städerna beträffar vara tillräckliga, men så kan ej sägas vara förhållandet i fråga om bryggerier å landsbygden, vid hvilka i allmänhet torde komma att antagas till kontrollörer personer, bosatte i städerna. Svåriligen lär man kunna erhålla till kontrollörer fullt kvalificerade personer, hvilka skulle befinnas hågade att emot den ringa godtgörelsen af två kronor om dagen eller obetydligt mera än en kroppsarbeters dagspenning offra sin tid på resor till bryggeriet hvar eller åtminstone hvarannan dag. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hyser därför den mening att för bryggeri, beläget på visst afstånd från stad, till exempel tre kilometer, borde bestämmas ett dagarfvode ej understigande fyra kronor; men då sannolikt vid de flesta bryggerier å landsbygden kostnaden för kontrollörernes resor samt deras arfvoden skulle uppgå till belopp knappast lägre än hela den skatteinkomst, som från slikt bryggeri är att påräkna, torde måhända ej kunna undvikas ålägga fabrikant, hvars bryggeri är beläget på visst afstånd från stad, att under den oftast korta tid, bryggeriet kan komma att vara i gång, utan ersättning lemna kontrollör kost och husrum.

För den händelse åter komiterades förslag i fråga om beloppet af kontrollörsarfvode skulle oförändradt vinna bifall, torde dock vara nödigt föreskrifva, att det ej skall bero uteslutande på öfverkontrollörs initiativ, huruvida kontrollör må tilldelas dag-arfvode i högre klass än den i allmänhet bestämda, utan att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemväl skulle ega att sätta sådant i fråga och efter öfverkontrollörs hörande derom besluta.

§ 28.

För förbrytelse enligt denna paragraf torde jemväl böra stadgas förlust af redskap samt inom bryggeriet befintliga råämnen och färdigbryggd vara jemte de kärl, hvori densamma förvaras.

§ 44.

Bestämmelsen i denna paragraf om en nedsättning af minsta tillverkningskatten för bryggeri, som varit i gång viss tid före utfärdande af förordning om maltskatt, lärer alldeles icke vara af behovet påkallad. Norges af komiterade återopade exempel kan i detta afseende icke tjena till ledning, då skatten derstädes uppgår till närmare sex gånger det belopp, hvartill skatten här i landet föreslagits. Komiterade hafva mycket riktigt anmärkt att det i allmänhet ej vore att beklaga att genom skattens införande åtskilliga små bryggerier skulle nödgas helt och hållet upphöra med handteringen; men de hafva ändock tvekat att draga konsekvenserna af denna tanke. Ett bryggeri, hvars dagliga afverkning ej skulle uppgå till det i allmänhet bestämda minimum af maltkrossning, motsvarande 120 kilogram eller ej ens 10 kubikfot, kan åtminstone efter skattens införande icke i längden bära sig. De i bryggeriet erforderliga anordningar jemte kostnaden för inköp af vågapparat och maltkross skulle nemligen medtaga ett belopp, som ej stode i något rimligt förhållande till den vinst, som kunde erhållas af ett bryggeri med så ringa afverkning.

Dessutom skulle staten på sådana små bryggerier göra en ej obetydlig förlust. Skatteinkomsten komme att uppgå till endast 2 kronor 40 öre om dagen, då deremot kontrollörens i allt fall till för ringa belopp föreslagna arfvode utgör 2 kronor; hvarjemte reseersättningen till kontrollör för öfvervakande af tillverkningen vid

sådana säkerligen utan undantag på landsbygden belägna bryggerier ej kan beräknas lägre än till ett par kronor dagligen. Förlusten för staten på ett bryggeri af ifrågavarande slag skulle förty ej understiga 50 kronor i månaden och, om kontrollörsarfvodet höjes, derutöfver ett emot förhöjningen svarande belopp.

Slutligen anser Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sig böra hemställa att i en blifvande förordning om maltskatt intages förbud för vissa embets- och tjenstemän och i främsta rummet för dem, hvilka hafva att öfvervaka författningens efterlefnad, att befatta sig med tillverkning af maltdryck.

Karlskrona i Landskontoret den 9 November 1881.

H. WACHTMEISTER.

A. Holmquist.

11:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kristianstads län.*

Underdånigste memorial.

Enligt Eders Kongl. Maj:ts Finans-Departements skrifvelse den 6 sistlidne Augusti åligger det Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att afgifva underdånigt utlåtande öfver det af särskilde komiterade den 30 nästförutgångne Juni afgifna underdåniga betänkande och förslag till förordning angående beskattning af malt-drycker; och får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande dervid underdånigst tillkännagifva, att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke funnit något emot innehållet af berörda betänkande och förslag att erinra.

Kristianstad i Landskontoret den 28 Oktober 1881.

TROLLE WACHTMEISTER.

E. Andersson.

12:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Malmöhus län.*

Underdånigste memorial.

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts nådiga remiss den 6 sistlidne Augusti får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härhos afgifva underdånigt utlåtande öfver det betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker, som dertill förordnade komiterade, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning af den 11 Februari detta år, afgifvit.

Derest skatt skall läggas å en förut fri handtering, lærer det få anses såsom synnerligen önskvärdt, att yrkesidkaren vid yrkets utöfvande får känna den minsta möjliga inskränkning utaf de åtgärder, som för skattens bestämmande äro ovilkorligen nödiga. Då Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för sin del anser, att komiterade i det af dem framställda förslag sökt uppnå detta mål, har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande emot dess hufvudgrunder icke något väsentligt att erinra; dervid dock Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke tilltror sig att yttra sig om företrädet emellan de alternativa förslagen — vägning eller mätning af det för brygden afsedda maltet — för skattebeloppets uträknande.

I fråga om förslagets detaljbestämmelser har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej heller några erinringar af vigt att göra; och de fullständigare föreskrifter för kontrollen och hvad dermed sammanhänger, hvilka torde vara erforderliga, lära väl meddelas i den ordningsstadga för bryggerierna, som kan varda utfärdad. Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande får i följd häraf i underdånighet endast nämna, att några bryggerier å landsbygden torde vara så belägna, att kontrollör antingen icke kan anskaffa sig bostad i närheten af bryggeriet, derest icke fabrikanten ålägges att åt honom upplåta bostad emot skäligen betalning, eller ock endast emot mycket dryg ersättning. Om därför ett bryggeri är beläget på så långt afstånd från andra bryggerier, att åt den derstädes anstälde kontrollören icke kan uppdragas kontrollen jemväl vid annat bryggeri, torde det vara behöfligt, att föreskriften

i 16 § af den föreslagna förordningen, i fråga om Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes rätt att tilldela kontrollör dagarfvode i högre klass än den, till hvilken han eljest skolat hänföras, får gifvas en jemförelsevis vidsträckt tolkning.

Malmö Landskontor den 2 November 1881.

GOTTH. WACHTMEISTER.

H. Cavalli.

13:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Hallands län.*

Underdånigste memorial.

Till följd af Herr Statsrådet och Chefens för Eders Kongl. Maj:ts Finans-Departements skrifvelse den 6 sistlidne Augusti, åligger det Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att afgifva underdånigt utlåtande öfver komiterades betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maldrycker; och ehuru Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anser en sådan beskattning rättvis, saknar likväl Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande tillräcklig insigt och erfarenhet för att kunna bedöma huruvida komiterades förslag innehåller de enklaste och lämpligaste föreskrifter. Förslaget synes mycket inveckladt och svårt att tillämpa. Omöjligt kan väl icke vara att beräkna skatten efter den färdiga produkten, då kontrollen utan tvifvel skulle förenklas.

Det kan tänkas att, om förslaget antages, en del bryggerier komma att nedläggas och öltillverkningen minskas till skada för nykterheten, men möjligen till fördel för bränvinsbrännerierna. Det befarade missbruket af öl torde kunna på lagstiftningens väg regleras, hvarvid särskildt torde böra tagas i öfvervägande om icke försäljning af s. k. vin, som nu får ega rum i sammanhang med

utskänkning af öl, skulle kunna helt och hållet förbjudas, helst det vanligen använda vinet icke läser utgöra annat än bränvin, försatt med färg och sirup eller något annat ämne.

Halmstads slott den 1 November 1881.

W. LEIJONANCKER.

K. N. Godehmius.

Gustaf Lindgren.

14:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Göteborgs och Bohus län.*

Underdånigste memorial.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande får härmed i underdånighet afgifva infordradt utlåtande öfver det af särskildt förordnade komiterade författade underdåniga betänkande med förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

Det torde vara obestriddigt att ingen näring inom landet under de senare i öfrigt för näringarne i allmänhet ogynsamma åren gifvit så hög nettobehållning, som bryggerihandteringen, och att således, då staten behöfver ökade skatteinkomster, någon skälig anmärkning icke läser kunna göras emot att denna näring hos oss, likasom i de flesta andra länder, belägges med särskild tillverkningskatt; men då också otvifvelaktigt är, att ölet utgör för vårt folk ett urgammalt närings- och njutningsämne, ligger det vikt uppå, att skatten icke sättes så hög, att tillgången af det samma i väsentlig mån försvåras för den mindre burgna befolkningen, men ock ej så låg, att statsändamålet — ökad inkomst — endast ofullständigt ernås, utan att man dock undgår att framkalla det missnöje, som naturligt nog alltid åtföljer hvarje ny skatteutkräfning. Huruvida komiterade lyckats att i nämnda hänseende finna den rätta medelvägen, torde vara tvifvelaktigt.

Komiterade, hvars förslag afser att lägga beskattningen på sjelfva råvaran, och hvilken beskattningsgrund för närvarande också torde vara den lämpligaste, hafva nemligen föreslagit skattebeloppet till 4 öre per kilogram, eller 2 kronor per hektoliter, krossadt malt, hvilket skulle motsvara en ölskatt af 2,63 öre per kanna och lemna en beräknad bruttoinkomst af 965,176 kronor. Från denna bruttoinkomst måste emellertid dragas statens utgifter för kontrollen, af komiterade beräknad till 18 procent, och statens behållning skulle då blifva endast omkring 800,000 kronor, ett belopp, som synes Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande allt för ringa för att motivera beskattningen och vara värdt det här förut antydda missnöjet. Enligt hvad här ofvan är angifvet skulle den föreslagna skatten utgöra för en kanna öl 2,63 öre, som motsvarar, efter $3\frac{1}{2}$ buteljer på kannan, 0,75 öre för hvarje hel och 0,37 öre för hvarje half butelj. Denna tillökning i produktionskostnaden är, i betraktande af den vinst fabrikationen lemnat, nästan illusorisk, och om den äfven af fabrikanten kommer att åberopas för höjande af ölpriset kan den dock icke rimligtvis medföra dettas höjande med mera än ett öre för så väl hel som half butelj. Den åsigt till hvilken Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande sålunda kommer, är den, att skall skatt för maldrycker införas, derom det icke lärer tillkomma Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att sig yttra, så bör den sättas högre än komiterade föreslagit, och anser därför Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att den i så fall skulle kunna, utan fara för för hög beskattning, fördubblas. Skatten per kanna öl skulle då komma att motsvara 5,26 öre, eller 1,50 öre för hel och 0,75 öre för half butelj och resultatet antagligen blifva att detaljpriset komme att höjas med två öre för hel och ett öre för half butelj. För den stora delen af befolkningen, som måste nogare afväga sina utgifter, kan denna tillökning icke gerna anses tryckande, men statens inkomst deremot blifver, i stället för omkring 800,000 kronor, nära dubbelt så mycket, eller 1,600,000 kronor. Sättes skatten till tio öre per kilogram, blifver statens bruttoinkomst 2,412,940 kronor, och då kontrollkostnaderna blifva ungefär desamma antingen skatten utgår med fyra eller tio öre per kilogram, blifver alltså nettobehållningen större och torde kunna beräknas till omkring 2,200,000 kronor. En skatt af tio

öre per kilogram motsvarar 6,⁵⁴ öre per kanna öl, eller 1,⁸⁷ öre för hel och 0,⁹⁴ öre för half butelj, och då på grund häraf detaljpriset för ölet rimligtvis icke skulle kunna höjas för hel butelj öfver två och för half butelj öfver ett öre, eller samma prisförhöjning, som blefve en följd af att skatten höjdes från fyra till åtta öre, blifver resultatet för köparen detsamma antingen skatten höjes till åtta eller tio öre per kilogram torkadt eller rostadt malt.

Vid sådant förhållande och då så väl producenten, som konsumenten torde vara bäst betjenade af, likasom det för staten också är fördelaktigast, att skatten med ens sättes till ett sådant belopp, att säkerhet finnes för att den icke skall inom kort tid och successive undergå förhöjningar, anser Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande för sin del samt under förutsättning att statsverket behöfver ökade inkomster, att den föreslagna skatten mycket väl kan bestämmas till tio öre per kilogram torkadt eller rostadt malt, och skulle i sådant fall de i §§ 39 och 44 angifna minimibelopp med hvilka skatten skulle erläggas och för hvilka borgen borde ställas, ändras i förhållande till nämnda skatteförhöjning.

Hvad angår författningsförslagets bestämmelser rörande kontrollens utöfvande samt ansvar för öfverträdelse af författningens stadganden, så är i afseende å så väl dessa bestämmelser, som dem, hvilka samma förslag i öfrigt innefattar, från Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes sida någon erinran icke att göra i annat hänseende än hvad angår de för kontrollörerna föreslagna arfvoden, hvilka Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anser vara nog knappt tilltagna och derföre påkalla förhöjning.

Göteborg, å Landskontoret, den 18 Oktober 1881.

ALB. EHRENSVÄRD.

C. U. Tillii.

15:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs län.*

S. A. K.

Till underdånig åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nådiga befallning i remiss den 6 sistlidne Augusti, får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härmed afgifva underdånigt utlåtande öfver ett af särskildt förordnade komiterade den 30 nästförutgångne Juni aflemnadt förslag till förordning angående beskattning af malt-drycker.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anser sig dervid till en början böra yttra sig angående denna beskattning i allmänhet.

Om statens behof oeftergiffigen fordra ökad beskattning, så är mot införandet af nya skattetitlar naturligtvis ingenting att anmärka, men för närvarande synes detta behof icke vara för handen; och då, enligt komiterades beräkning, med den af dem föreslagna skattesiffran, bruttoinkomsten af maldrycksskatten skulle komma att uppgå till endast 965,175 kronor, hvaraf beräknats komma att afgå 18 % eller 173,731 kronor i kontrollomkostnader, och nettoinkomsten således utgöra 791,444 kronor, så synes med skäl kunna ifrågasättas, huruvida, för ett så litet resultat, det må vara lämpligt, att införa en helt ny skatt, med ty åtföljande olägenheter, och till hvars utförande i vårt utsträckta land erfordras en temligen vidlyftig apparat.

På den tid då åtgärder började vidtagas att genom ökad skatt på spritdrycker motverka missbruket af dessa, ansåg man sig kunna hänvisa de fattiga klasserna, hvilka saknade tillgångar till njutande af andra drycker, till mera allmänt bruk af maldrycker; och om äfven dessa, på sätt komiterade antagit, böra betraktas såsom njutningsmedel, kan man icke gerna förbise, att de tillika äro till en väsentlig del näringsmedel.

Detta gäller, enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes förmenande, ej blott och företrädesvis svagdricka, som väl ej ur någon synpunkt borde fördyras, men äfven öl och porter, som, för att verka berusande, måste intagas i större portioner, än åt-

minstone hittills är fallet i vårt land. Något egentligt skäl att, såsom korrektiv emot missbruk, införa denna beskattning, förmår Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande således icke för närvarande att inse.

Härtill kommer att, på sätt komiterade jemväl anmärkt, brygd i enskilda hus till eget behof temligen allmänt förekommer i vårt land; och då komiterade med skäl icke ansett lämpligt föreslå beskattning af husbehofs-brygd, skulle tillåtelse att skattefritt idka denna utan tvifvel framkalla en mängd försök till underslef med ty åtföljande åtal, missnöje och knot, till hvars framkallande lagstiftningen icke bör bidraga.

Skulle Eders Kongl. Maj:ts likväl finna beskattningen af malt-drycker böra införas, så torde det beskattningssystem, som komiterade, efter föredöme af det bayerska, föreslagit, vara det lämpligaste. Visserligen måste deraf blifva en följd, att användandet af maltsurrogat måste förbjudas, hvilket ur näringsfrihetens synpunkt måste ogillas, men ur sundhetens torde kunna försvaras.

De af komiterade föreslagna kontroller å tillverkningen synas i allmänhet lämpliga.

Beträffande de särskilda bestämmelserna i författningsförslaget, får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som derom samtalat med ölbryggare, erinra, att, då 4 § 2 mom. medgifver eftergift af tillverkningskatten, endast der uppvägd malt eller beredd vört, innan denna lemnat kylskeppet, väsentligen skadas, men en brygd äfven derefter kan misslyckas, någon eftergift för detta fall torde medgifvas.

Då i förslaget synes förutsättas, att maltkrossning icke må ega rum å helgedag, torde i detta författningsförslag böra, liksom i förordningen om tillverkning af bränvin, arbete å sön- och helgedagar böra förbjudas.

Emot de föreslagna ansvarsbestämmelserna torde den anmärkning kunna göras, att de äro särdeles stränga och gå väl mycket i detalj.

Uttrycket »eget husbehof» i 28 § i förslaget torde, på sätt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i det föregående redan antydt, lemna anledning till misstydingar. I mångens minne lefver ännu huruledes under den gamla husbehofsbränningen detta

ord förstods; och jordegare, fabrikanter med flera torde komma att försöka att åt ordet gifva en extensiv tolkning.

Den i 40 §. medgifna rättighet att göra angifvelse till åtal torde lika litet i detta som i andra fall vara behöfligt; och förbudet för vissa personer att göra sådan angifvelse kan svårligen vidmakthållas, åtminstone i den form det i förslaget erhållit.

Med djupaste vördnad etc.

ERIC SPARRE.

Ludv. Almqvist.

Venersborg i Landskansliet den 10 November 1881.

16:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs län.*

Underdånigste memorial.

Med föranledande af nådig remissresolution, bilagd vederbörande komiterades från Eders Kongl. Maj:ts Finans-Departement den 19 nästlidne Augusti hit öfversända betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker, åligger det Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att i berörda angelägenhet afgifva underdånigt utlåtande; och får, till åtlydnad af sålunda erhållen befallning, Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande nu anföra följande:

I inledningen till nämnda betänkande hafva komiterade, såsom en numera erkänd grundsats, betecknat undvikandet, så vidt möjligt är, af hvarje åtgärd att genom beskattning fördyra sådana förbrukningsartiklar, som för den mindre bemedlades lifsuppehälle äro nödvändiga, i sammanhang hvarmed de yttrat den åsigt, att, ehuru i de drycker, som af malt tillredas, ingå åtskilliga närande beståndsdelar, värdet af desamma dock icke är tillräckligt stort

för att maldrycken skall kunna inordnas bland verkliga näringsämnen. Om ock denna uppfattning icke är af beskaffenhet att kunna från ren vetenskaplig ståndpunkt motsägas, så torde det dock, på sätt förhållandena hos oss utvecklats sig, utan särdeles fara för misstag kunna invändas, att i vårt nordliga klimat berörda drycker genom medärfdt bruk inom de flesta samhällslager öfvergått till en sådan nödvändighetsvara, att de i användningen stå på gränsen af verkliga näringsmedel och blifva jemnbördiga med sådana förnödenheter, hvilka för menige man icke utan olägenhet torde kunna genom prisstegring göras mindre lätt åtkomliga, och detta ej minst därför att de utgöra ett lämpligt och i sanitärt hänseende fördelaktigt surrogat för spritdrycker, om hvilkas förderfliga inflytande, särskildt på den arbetande befolkningen, erfarenheten bibragt samhället minnesvärda lärdomar, som lagstiftningen icke heller försmått att tillgodogöra sig.

Med hänsyn till denna skattefrågas historia torde redan den omständigheten, att malt- och ölskatt, om ock under numera föråldrade former, en längre tidsföljd varit inom riket tillämpad, men efter en mera än 200-årig tillvaro under vexlande och ofta förändrade stadgar och föreskrifter, hvilka samtliga häntyda på de svårigheter, lagstiftningen gent emot folklynnets i detta hänseende haft att bekämpa, efter hand, under detta århundrade slutligen helt och hållet, öfvergifvits, vara tillräckligt lärorik; och då fråga nu uppstått om återinförandet af ölskatt, hvarifrån riket under några tiotal af år varit befriadt, kan det icke undgå uppmärksamheten att genom en sådan åtgärd, till föga fromma för landet, en ny art af konventionella förseelser tillskapas jemte dermed följaktiga polisåtgärder, intrång och bestraffningar, hvilka i den allmänna sedlighetens intresse helst torde böra undvikas. Inför folkets rättsmedvetande framstår nemligen icke tillverkning och försäljning af maldrycker såsom ett brottsligt och straffvärdt förfarande. Man har tvärtom vant sig, att anse öl och dricka såsom helsosamma drycker, hvilkas tillhandahållande, såsom medel att motverka en öfverdrifven och skadlig bränvinsförbrukning, borde underlättas och icke försvåras. Endast tillblandningen å ölkrogar och andra dylika ställen af spritdrycker och förfalskad vin har gifvit anledning till de klagomål, hvilka fortfarande påkalla lag-

stiftande maktens åtgärder för ordnande af krögerihandeln med maldrycker och andra icke rusgifvande drycker.

Vidare bör det icke lemnas å sido, att genom husbehofsbygden, som komiterade af goda skäl från beskattning undantagit, antagligen vida större minskning i bryggeriernas tillverkningskvantitet och kronans deraf beroende inkomst skall komma att ega rum, än komiterade beräknat; ty så länge, enligt gällande lag om näringsfrihet, handeln med maldrycker är fri, der den icke utskänkingsvis bedrifves, lärer det blifva ganska svårt, om ej omöjligt, att kontrollera, huruvida de maldrycker, som säljas, utgöra en produkt af husbehofsbygdens missbruk, eller äro å beskattadt bryggeri tillverkade; och fördyras maldryckerna genom tillverkningskostnader innefattar detta följdenligt ett premium för utvidgade missbruk af den tillåtna husbehofsbygden. Förbud emot försäljning af maldrycker i allmänhet, som ett regulativ emot missbruket, skulle åter i lagen införa ännu en art af konventionel förbrytelse, hvartill bränvinslagstiftningens brottmålsannaler icke inbjuda, om ock, med afseende å denna i sanitärt och sedligt hänseende förderliga dryck, ett dylikt förfarande lättare kan försvaras.

Äfven om man, från synpunkten af fabrikatets bättre beskaffenhet skulle med komiterade kunna anse det föga beklagansvärdt, om en del, enligt uppgift, 204 särskilda små bryggerier, hvilkas maltafverknig ej uppgick till ett med afseende å kontrollkostnaderna bestämdt minimum af 36,000 kgr., skulle nödgas att med sin handtering upphöra, kan man dock å andra sidan med skäl ifrågasätta, huruvida det må vara lämpligt och billigt att genom lagstiftningen betaga en del yrkesidkare den utväg till försörjning, de lofligen förskaffat sig och hvilken de måhända icke alltid hafva tillfälle att emot en annan inbringande sysselsättning utbyta; likasom det torde behöfva väl öfvervägas, huruvida den monopolisering af bryggeriverksamheten på några större fabriksidkares händer, med vidsträckt afsättning, som det ifrågavarande beskattningssystemet och dermed förknippade högre produktionskostnader, i form af utgifter för maskiner och hvarjehanda för kontrollen erforderliga arbetsbiträden, otvifvelaktigt i tidernas längd skulle medföra, må anses vara eftersträfvansvärd.

Då nu härtill kommer en ganska invecklad och omfattande kontrollapparat utan att, på sätt komiterade uträknat, statens inkomst af hela brygds-katten skulle kunna uppgå, efter afdrag af de för öfrigt ännu ej fullt beräkneliga kontrollkostnaderna, till mera än omkring 800,000 kronor, hvilka möjligen, om så skulle erfordras, kunna med mindre besvär och olägenheter annorledes anskaffas, torde det med skäl få anses tvifvelaktigt, huruvida in-förändret af en dylik skatt på en förbrukningsartikel, som är för befolkningen behöflig och under lång tid varit från pålagor förskonad, må anses vara med landets sanna fördel förenligt, helst det icke torde kunna bestridas, att nationens väl föga befrämjas genom beskattning af hvarje mer eller mindre lönande förvärfskälla.

Skulle emellertid, af statskäl, hvilka ligga utom området för Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes bedömande, beskattning af malt-drycker i Sverige nu vara af omständigheter och behovet påkallad, så kan, i fråga om valet af beskattningssystem, någon tvekan icke uppstå angående lämpligheten och företrädet af det, komitéen med några förändringar antagit och förordad, likasom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, under ofvannämnda förut-sättning, emot det förslag till förordning i berörda afseende, komi-terade upprättat, icke har något väsentligt att anmärka, eller annat att påminna än

att ordet *edsvurne* i 16 § af författningsförslaget torde böra uteslutas, sedan genom Kongl. Kungörelsen den 13 December 1878 blifvit stadgadt, att edgång af civile embets- och tjänstemän icke vidare skall ega rum;

att så vida icke, hvilket Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande saknar tillfälle att tillförlitligt bedöma, öfvervinneliga svårigheter skulle möta för bestämmandet, huruvida skada, som genom vådeld eller annorledes träffat för brygd afsedd vört sedan den lemnat kylskeppet, må hafva tillkommit utan fabrikantens vållande, den i 4 § 2 mom. föreslagna skatteeftergiften torde böra jemväl för sålunda skadadt råämne bryggeriidkaren tillgodokomma, samt

att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande hvarken i komi-terades betänkande eller i öfrigt kunnat finna tillräcklig grund för det i 5 § af författningsförslaget intagna stadgandet, att den

drawback, de vid utförsel af beskattad maltdryck ansett böra exportören beviljas, skall beräknas lika för alla slag af maltdrycker, oberoende deraf att skatteafgifterna, enligt komiterades egen utredning, skulle komma att olika drabba de särskilda fabrikaterna sins emellan jemförda, eller med en krona för hvarje utförd hektoliter. Enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes mening bör den drawback som får tillgodonjutas motsvara de till kronan erlagda skatteafgiftsbeloppen, eller, enligt komiterades förslag, 1 kr. 20 öre per hektoliter porter, 1 krona per hektoliter öl och 30 öre per hektoliter svagdricka.

Marieholm i Landskansliet den 5 November 1881.

C. A. SJÖCRONA.

A. M. Bolinder.

17:0) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vermlands län.*

Underdånigste memorial.

Till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes underdåniga yttrande har öfverlemnats det underdåniga betänkande med förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker, som af komiterade afgifvits, och får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i anledning deraf underdånigst anföra:

Då uti de flesta europeiska länder beskattning af maltdrycker eger rum, synes ock i Sverige en sådan beskattning till statsbehofvens fyllande skäligen böra vidtagas och den tillverkningskatt, som uti 3 § föreslagits, torde icke kunna för obillig anses.

Komiterade hafva framlagt 2:ne förslag, det ena, der maltets *vigt* och det andra, der dess *volym* lägges till grund för afgiftsberäkningen. Med antagande, att maltets godhet hufvudsakligen

betingas af dess vigt och att af ett bättre malt följaktligen en förmånligare brygd åstadkommes, vill det synas som det förra förslaget, deruti vigten lägges till grund för afgiftsberäkningen, bör hafva företrädet.

Den ersättning till kontrollör vid bryggeri, som föreslagits, förefaller att vara allt för ringa, då, såsom af förslaget framgår, kontrollören ej skall bo hos och åtnjuta kost af bryggeriegaren, och vid bryggeri på landet kan stor svårighet möta att i granskapet deraf finna lämplig person, som kan och vill åtaga sig kontrollbesväret, äfven mot högre dagarfvode än i förslaget upptagits.

I öfrigt anser sig Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej hafva något att erinra mot förslaget.

Karlstad å Landskontoret den 12 November 1881.

H. GYLLENRAM.

Axel Anderson.

18:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Örebro län.*

Underdånigt memorial.

Till åtlydnad af Eders Kongl. Maj:ts nädiga befallning i remiss den 6 sistlidne Augusti får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande härmed afgifva underdånigt utlåtande öfver ett af särskildt förordnade komiterade den 30 nästförutgående Juni aflemnadt betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maldrycker.

Hvad först angår lämpligheten att beskatta maldrycker, synas komiterade hafva antagit, att redan för handen varande förhållanden, deribland öfverklagadt missbruk af öl, skulle i och för sig påkalla sådan beskattning. Denna uppfattning kan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke biträda. Om än maldrycker äro

njutningsmedel, så kan man å andra sidan icke fränkänna dem egenskapen af näringsmedel. Om de i förra afseendet missbrukas och därför ett sträfvannde att genom beskattning fördyra desamma och såmedelst inskränka förtäring deraf må anses berättigadt, så kan det åsyftade stärfjandet af missbruket icke åstadkommas utan genom en beskattning, vida högre, än den komiterade föreslagit; och en sådan beskattning kommer då att i sin mån äfven minska det måttliga bruket af dessa drycker, betraktade såsom näringsmedel. Endast ur rent fiskalisk synpunkt synes det således böra ifrågasättas att med vårt nuvarande skattesystem införlifva den föreslagna nya tillverkningskatten. Först när och i den mån det visar sig, att förökning af statsbehofven oundvikligen kräfver förhöjning i statsinkomsterna, bör, enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes åsigt, anlitas utvägen att utfinna nya beskattningsföremål. Men äfven i denna händelse torde de rena njutningsmedlen framför dem, hvilka tillika äro näringsmedel, böra komma i öfvervägande. Ett sådant rent njutningsmedel är tobak. En stegrad beskattning af denna artikel vare sig genom förhöjning i tullafgifterna därför eller genom beskattning å fabrikat af råttobak eller, såsom i Finland blifvit ifrågasatt, genom åläggande af särskild bevillningsafgift för tobak, att uppbäras af tullkamrarne, synes Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande böra föregå införande af tillverkningskatt för maltdrycker. Väl är det så, att beskattningen af tobaksfabrikat företer åtskilliga svårigheter, men dessa torde dock icke vara af den art, att de icke kunna öfvervinnas eller åtminstone i betydlig mån minskas.

Enligt komiterades beräkning skulle med den af dem föreslagna skattesiffran hela bruttointkomsten af maltdrycksbeskattningen komma att uppgå till 965,176 kronor. Antages nu, att den kostnad, som kontrollen å tillverkningen kan komma att föranleda, skulle uppgå till det af komiterade beräknade maximum eller 18 procent af skatteinkomsten eller till 173,731 kronor 68 öre, så skulle rena inkomsten utgöra allenast 791,444 kronor 32 öre. Vid sådant förhållande kan man icke underlåta att uppställa den frågan huruvida det lönar sig att för vinnande af en i jämförelse med öfriga statsinkomster så ringa skatteinkomst införa en alldeles ny beskattningsform, som utom omförmälda kontrollkostnader, hvilkas

belopp, i händelse den föreslagna beskattningen en gång kommer till stånd, kan till siffran bestämmas, skall föranleda stor tillökning i göromål för tjänstemän, hvilka redan förut äro fullt upptagna af tjänsteåligganden. Det är visserligen möjligt, att kontrollkostnaderna icke komma att uppgå till det af komiterade beräknade maximum af 18 procent af skatteinkomsten; men föga antagligt är, att de i vårt vidsträckta land, hvarest bryggerierna äro små och vidt kringspidda, kunna nedbringas till ett synnerligen lägre procenttal, åtminstone icke till det låga talet af 5 procent, hvartill man kommit i Bayern.

Skall emellertid en beskattning å maltdrycker i vårt land införas, torde det beskattningssystem, hvilket komiterade, med det bayerska såsom mönster, men med vissa modifikationer deraf, föreslagit, finnas vara det lämpligaste. Den på framställning af Finlands ständer år 1879 af kejsrerliga senaten förordnade skattekomité, som afgifvit underdånigt betänkande och förslag till förordning om bevillning för tillverkning af maltdrycker, har också i detta betänkande förordat antagande af samma system. Med detta lär väl vara oskiljaktigt förenadt förbud för vederbörande tillverkare att vid beredande af maltdryck använda maltsurrogat i stället för malt, hvadan också sådant förbud inlutit i det finska författningsförslaget. Så motbjudande än förbud af dylik art, hvarigenom tillverkares rätt att för beredning af sin vara välja de materialier han finner vara de mest lämpliga, än må förekomma, torde således ifrågavarande förbud böra i den föreslagna nya lagstiftningen ingå. Ett obetingadt gillande förtjenar deremot förslaget, att husbehofsbygden må vara fritagen från beskattning. Under den af komiterade gjorda förutsättning, att de föreslagna automatiska vägapparaterna skola visa sig vara icke blott tillförlitliga, utan äfven varaktiga, lärer också, på sätt komiterade antagit, vägning vara att föredraga framför mätning för utrönande af den kvantitet malt, som skall för inmäskning krossas.

Beträffande de af komiterade föreslagna kontroller å tillverkningen, synas de, så vidt på förhand kan dömas, vara lämpliga och ändamålsenliga. En blifvande erfarenhet torde först kunna med säkerhet gifva vid handen i hvad mån de tarfva förbättring och fullständigande.

Efter uttalande af dessa allmänna åsigter öfvergår Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande till granskning af särskilda bestämmelser i författningsförslaget.

Enligt § 4 mom. 2 kan eftergift af tillverkningsskatt vinnas endast i det fall, att uppvägd malt eller deraf beredd vört, innan den senare lemnat kylskeppet, så väsentligen skadats, att maltet eller vörten icke kan för tillverkningen användas. Det lär dock stundom inträffa, att en brygd så misslyckas, att den erhållna malt-drycken icke kan såsom sådan användas. Enligt finska lagförslaget medgifves därför restitution af erlagd bevilling för maltdryck, som under sjelfva tillverkningen eller derefter till den grad skadats, att den enligt tillförlitlig utredning icke kan såsom maltdryck användas. Billigheten torde fordra, att dylik eftergift äfven i Sverige medgifves. Må vara, att den tillförlitliga utredning, som måste fordras derom, att maltdrycken icke kan såsom sådan användas, torde vara svår att åstadkomma. Men kan sådan utredning göras och varder den gjord, bör tillverkningsafgift för en dryck, som icke kan förtäras och därför icke ingår i konsumtionen, icke heller ega rum.

I 6 § 1 mom. omförmäles särskildt dels (nytt) bryggeri, som första gången efter det den föreslagna förordningen trädt i kraft, skall sättas i gång och dels (äldre) bryggeri, som då skall vara i verksamhet. Då detta särskiljande i afseende på den i momentet gifna bestämmelse, hvilken är gemensam för båda slagen af bryggeri, är alldeles irrelevant och endast föranleder till en tung redaktion, torde samma särskiljande saklöst kunna bortfalla och början af momentet erhålla följande lydelse:

»Då bryggeri skall, efter det denna förordning trädt i kraft, för tillverkning af maltdrycker användas» &c.

Enahanda särskiljande, som nyss är omförmäldt, har äfven egt rum i § 9 mom. 1 och föranledt följande redaktion:

»Då bryggeri under tillverkningsåret skall sättas i gång eller vid dess början vara i verksamhet» &c.

Dessa ord torde, enär tillverkning af maltdrycker får ega rum under hela året, böra förändras till följande:

»Då bryggeri skall för tillverkning af maltdrycker användas» &c.

Bestämmelsen i 9 § 4 mom. förekommer något dunkel. Sådan den är affattad kan den komma att utsträckas jemväl till det

fall, att uppgiften frångås derutinnan, att den vigt malt, som uppgifvits i medeltal skola komma att krossas hvarje helgfritt dygn under den tid, för hvilken driftsanmälan gäller, icke varder uppnådd. Men förutsatta fall bör uppenbarligen icke vara inbegripet under ifrågavarande bestämmelse.

I sammanhang härmed och då författningsförslaget synes innebära den förutsättning, att malkrossning endast å helgfritt dygn må ega rum, torde det kunna ifrågasättas, om icke i förevarande författningsförslag bör, liksom i gällande förordning om tillverkning af bränvin, intagas förbud mot arbete i bryggeri å sön- och helgedagar.

§ 7 mom. 4 handlar om det beslut, Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i anledning af mottagen fabriksanmälan skall meddela. Åberopade moment lemnar icke nöjaktigt besked om hvad detta beslut egentligen skall innehålla. Endast genom jämförelse mellan mom. 1 i förevarande § och följande § 8 kan man möjligen komma till den slutsatsen, att beslutet är afsedt att innehålla förklarande, att de af fabrikanten lemnade uppgifter befunnits riktiga, att anordningarne inom bryggeriet icke strida mot gällande föreskrifter och att byggnader, lägenheter, apparater och kärl godkännas.

Oansedt icke hvarje af de i § 29 mom. 1 omförmälda förbrytelser nödvändigt är förenad med och innebär försnillning af skatt, stadgas likväl såsom ovilkorlig påföljd för samtliga dessa förbrytelser, icke allenast böter, utan äfven gäldande af den skatt, som försnillats. Den senare påföljden torde därför endast vilkorligen, d. v. s. så vidt försnillning af skatt egt rum, böra stadgas.

Öfver hufvud torde mot de föreslagna ansvarsbestämmelserna kunna anmärkas, att de äro utomordentligt stränga och dertill ytterst detaljerade. Latitudsystemet borde kunna göra en sådan detaljering af ansvarsbestämmelser onödig. En jämförelse mellan förevarande och det finska författningsförslaget uti anmärkta afseenden låter, enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes åsigt, det senare framstå i en mycket fördelaktigare dager.

Bestämmelsen i § 51 mom. 2 af gällande förordning om tillverkning af bränvin att, utom de i mom. 1 af samma § omförmälda allmänna åklagare och tillsyningsmän, i öfrigt en hvar eger rättighet

att för öfverträdelse af författningen anställa åtal, dock ej barn mot föräldrar ej heller tjenstehjon, så länge de i tjensten äro, mot husbondefolk, torde hafva föranledt komiterade att i § 40 föreslå stadgandet, att »angivelse till åtal må göras af en hvar, dock ej af föräldrar och barn».

Det torde lika litet hvad angår öfverträdelse af den föreslagna författningen som beträffande andra förbrytelser behöfvas att uttryckligen stadga något om rätt att göra angivelse. Ett förbud för vissa personer att göra angifvelser kan icke heller verksamt uppehållas. Vid sådant förhållande lär författningsförslaget uti omförmälda afseenden icke böra innehålla annat än stadgående derom, att de i § 40 från rätt till angivelse uteslutna personer icke må vid domstol uppträda såsom angifvare och icke heller komma i åtnjutande af den enligt § 38 angifvare tillkommande hälft af allmänna åklagarens andel i de enligt författningen på hans åtal ådömda böter.

Örebro slott i Landskontoret den 20 Oktober 1881.

AXEL BERGSTRÖM.

J. O. Högström.

19:0) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vestmanlands län.*

S. A. K.

Enligt Eders Kongl. Maj:ts genom Kongl. Finans-Departementets skrifvelse den 6 sistlidne Augusti Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddelade nådiga vilja åligger det Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, att före den 15 innevarande månad afgifva underdånigt utlåtande öfver det betänkande med förslag till

förordning angående beskattning af maltdrycker, som den 30 sistlidne Juni af dertill förordnade komiterade blifvit i underdånighet afgifvet.

Till åtlydnad deraf, och sedan komiterades berörda framställningar hunnit genomgås, får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande nu underdånigst anföra:

att komiterade vid grundläggandet af sitt berörda beskattningsförslag icke ansett lämpligt fästa skattepligten vid redskapen, såsom i Frankrike, Elsass-Lothringen, Baden, Belgien och Ryssland, eller vid fabrikatet antingen fullfärdigt, såsom i Nordamerikas Förenta stater, eller i vörttillstånd såsom i Österrike-Ungern, Italien och England, utan vid råämnet såsom i Norge, Bayern, Württemberg och Nordtyskland samt derjemte gifvit företrädet åt det system, som ställer beskattningen i förhållande till vigten af råämnet, det torkade eller rostade malt, som användes för tillverkningen, finner Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ganska välbetänkt, i betraktande af de omständigheter, som af komiterade vid öfvervägandet af frågan härom framhållits, och mot komiterades förordningsförslag har Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande icke funnit skäl till anmärkningar; men, om ock, i händelse af »möjligen i fråga kommande beskattning af maltdrycker», detta förordningsförslag må kunna såsom det lämpligaste antagas, likväl och med afseende på lämpligheten af en sådan beskattningsåtgärd, tvekar icke Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att inför Eders Kongl. Maj:t underdånigst framhålla, dels att fördyrandet af ifrågasvarande drycker kan motverka den inskränkning i bruket af spritdrycker, som med rätta synes önskvärd och äfven redan visat lofvande tecken, dels att beskattningen af maltdrycker skall förekomma obillig och väcka ovilja då dessa i vårt land af ålder begagnade drycker numera nästan kunna betraktas såsom en nödvändighetsvara, dels ock, att på sätt i komiterades betänkande pag. 47 icke heller blifvit förbisedt, salutillverkningens beskattning vid sidan af skattefri hembrygd naturligen måste öka denna brygd och derigenom minska statsverkets inkomster samt på samma gång för de skattepligtiga bryggerierna försvåra täflan med hembrygden, omständigheter, som jemte kontrollernas stora onkostnader otvifvelaktigt skola åt den af komiterade föreslagna maltdrycks-

beskattningen gifva ett äfven i finansielt hänseende mindre gynsam resultat.

Med djupaste vördnad etc.

REINHOLD CHARPENTIER.

L. W. Ahlm.

Vesterås slott i Landskontoret den 8 November 1881.

20:0) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Kopparbergs län.*

Underdånigt memorial.

Genom nådig remissresolution den 6 sistlidne Augusti har Eders Kongl. Maj:t anbefalt Länsstyrelsen att afgifva underdånigt utlåtande öfver ett af komiterade afgifvet underdånigt betänkande med förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker; och får i sådant afseende Länsstyrelsen underdånigst anföra att *om* det må befinnas oundgängligen nödvändigt att till statsbehovens fyllande beskatta tillverkningen af maltdrycker — en fråga, som Länsstyrelsen naturligtvis icke kan bedöma — Länsstyrelsen för sin del icke har någon annan anmärkning af mera väsentlig beskaffenhet att emot komiterades förslag framställa, än att, med hänsyn till å ena sidan det jemförelsevis ringa belopp, hvarmed den föreslagna skatten skulle komma att utgå, och å andra sidan de icke obetydliga förvaltnings- och kontrollkostnaderna, Länsstyrelsen befarar att statsverkets behållning af beskattningen blifver nog obetydlig.

Under förutsättning att införandet af en särskild skatt å maltdrycker i vårt land icke af finansiela skäl ovilkorligen påkallas och att således förevarande fråga får betraktas ur den synpunkten,

huruvida i öfrigt en dylik skatt må, med hänsyn till våra förhållanden, befinnas lämplig, så bör Länsstyrelsen icke dölja, att Länsstyrelsen hyser vissa betänkligheter emot det ifrågavarande förslaget. Länsstyrelsen tillhör nemligen deras antal, som ogerna vilja öfvergifva den föreställningen att »ett allmännare bruk af maltdrycker bör bidraga till att minska bruket af de starkare och skadligare rusdryckerna». Icke heller synas de af komiterade framhållna skäl för den nya skattens införande kunna tillmätas en afgörande vikt. Blott den omständigheten att ölskatt blifvit i de flesta andra länder införd lärer väl icke i och för sig utgöra giltig grund för oss att följa exemplet. Lika litet synes det af komiterade jemväl anförda förhållandet att ölskatt tillföre i vårt land utgått innefatta tillräcklig anledning att åter upptaga samma skatteform. Större betydelse måste deremot otvifvelaktigt tillerkännas komiterades erinran derom, att maltdrycker allmänneligen användas såsom njutningsmedel och såsom sådana måste anses såsom lämpliga skatteobjekt. Men om man å andra sidan ihågkommer att maltdrycker, förutsatt att de äro väl beredda och måttligen förätaras, innehålla en sund, närande och stärkande föda, hvilket bäst torde ådagaläggas deraf att i flera länder och i synnerhet i de stora städerna maltdrycker sedan lång tid tillbaka allmänneligen varit använda såsom surrogat för mjölkdrycker, så och då dertill kommer att maltdrycker, i anseende till deras prisbillighet, mycket begagnas af de mindre bemedlade folkklasserna och helt visst hos dessa till betydlig del minskat behovet och bruket af de starkare dryckerna, torde det nog kunna betvivlas, huruvida det må anses välbetänkt att beskatta ifrågavarande drycker, helst, äfven om man endast vill betrakta dem såsom njutningsmedel, man väl kan hysa olika meningar derom, huruvida desamma blott för denna egen-skaps skull böra genom beskattning fördyras.

Endast för den händelse att med visshet kunde förutses att maltdryckernas beskattning skulle ur sedlighetens synpunkt verka välgörande och sålunda i någon nämnvärd mån förekomma missbruk af dessa drycker, vill det synas Länsstyrelsen såsom skulle yrkandet på dryckernas beskattande ega fullt berättigande. I detta hänseende erinna komiterade derom, att sedan genom bränvinslagstiftningen af år 1855 förbrukningen af bränvinet blifvit i be-

tydlig mängd undanträngd från landsbygden, ölförbrukningen deremot visat sig derstädes hafva vunnit en anmärkningsvärd tillväxt, men att detta förhållande, hvilket i Länsstyrelsernas femårsberättelser från den tiden framhållits såsom en glädjande företeelse, sedermera i efterföljande femårsberättelser omnämnts såsom ingifvande farhågor eller stundom rent af såsom ett ondt, en åsigt, hvilken jemväl icke sällan gjort sig gällande inom representationen och tid efter annan föranledt allt mera skärpta lagbestämmelser, till hämmande af de i sammanhang med ölförbrukningen förekommande missbruk.

Att ett stort missbruk vid ölförbrukningen inom flera delar af landet verkligen eger rum läser icke kunna bestridas, men Länsstyrelsen föreställer sig likväl, att dessa missbruk företrädesvis kunna och böra genom ett ändamålsenligt ordnande af sjelfva *handeln* med dessa drycker inskränkas. Enligt Länsstyrelsens åsigt och erfarenhet hafva nemligen dessa missbruk företrädesvis sin grund *dels* uti den landthandlandena tillkommande rättigheten att till afhemtning försälja maltdrycker och *dels* uti det allmänt kända och öfverklagade förhållande, att dessa drycker uti handeln ofta förekomma förfalskade och bemängda med sådana för helsan skadliga tillsatser, som i lika hög grad eller mera, än bränvinet, verka berusande. Om detta antagande är riktigt, så bör väl också bote-medlet mot det onda sökas inom de områden, från hvilka det har sitt ursprung och sålunda landthandlares rätt att försälja maltdrycker upphävas och kontrollen beträffande den tillverkade och till salu utbjudna varans beskaffenhet skärpas. Att landthandlandenas nuvarande rättighet att försälja maltdrycker nästan allmänneligen utaf befolkningen anses såsom ett ondt, bevisas bäst af de mångfaldiga från skilda delar i landet utgångna beslut af vederbörande kommunalmyndigheter, hvilka åsyfta att inskränka denna rättighet, ehuru väl kommunernas försök att på denna väg ingripa emot missbruken visat sig vanmäktiga gent emot nu gällande lagbestämmelser i ämnet. Just omöjligheten att, så länge dessa lagbestämmelser kvarstå, kunna i någon nämnvärd mån motverka missbruken har, efter Länsstyrelsens förmenande, bidragit dertill, att kommunalmyndigheterna på många orter icke ausett det löna mödan att öfvervaka författningens efterlefnad beträffande

de otillåtna lönnkrogarne. Deremot har på orter, hvarest landt-handlare antingen icke finnas eller dessa frivilligt afstått från ofvannämnda rättighet och ölförsäljningen, efter dertill i behörig ordning utverkadt tillstånd, utöfvats af personer, hvilka inom kommunerna förvärfvat sig anseende för redbarhet och ordentlighet, någon allmännare klagan öfver missbruk vid ölförsäljningen icke försports.

Om sålunda Länsstyrelsen för sin del är öfvertygad derom, att de öfverklagade missbruken böra på den väg, som Länsstyrelsen här ofvan antydt, hämmas, så kan naturligtvis Länsstyrelsen icke förbise. å andra sidan, att samma mål jemväl i någon mån kan uppnås på beskattningens väg. Men härför erfordras att sjelfva beskattningen blifver någorlunda hög, så att den verkligen kommer att inskränka förbrukningen af varan, en verkan, som dock icke lärer kunna påräknas genom den låga beskattning, som af komiterade blifvit föreslagen. Bestämmer man sig åter för en hög beskattning, så möta här samma olägenheter, som inom bränvinslagstiftningens område städse framhållits såsom gifna följder af en hög beskattning, eller varans tillverkande och importerande på otillåtna vägar.

Slutligen får man, vid bedömande af denna fråga, icke lemna ur sigte, att om beskattning af maldrycker blifver införd i vårt land, man äfven på samma gång tillskapat en alldeles ny klass af förbrytelser med utvidgadt fält för det motbudande angifvareväsendet och de demoraliserande falska edgångarne.

Falun i Landskansliet den 14 November 1881.

CURRY TREFFENBERG.

Jonas Bjurstedt.

21:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gefleborgs län.*

S. A. K.

I följd af nådig föreskrift får Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Gefleborgs län, med anledning af betänkandet angående beskattning af maltdrycker, härmed afgifva det underdåniga utlåtande:

att då, för tillgodoseende af viktiga statsbehof, en förhöjning af statsinkomsterna erfordras, Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande delar komiterades åsigt, att lämpligheten af maltdryckernas beskattning desto mindre kan ifrågasättas som denna utväg till statsinkomsternas höjande blifvit med åsyftad framgång tillitad nästan i alla länder och bland dessa jemväl i brödrariket;

och enär det af komiterade afgifna betänkande genom öfverensstämmelse i åsikter måste tillvinna sig ett derigenom stegradt förtroende till deras värde;

enär skattegrunden, i förhållande till vigten torkadt eller rostadt malt, som användes för den i beskattningshänseende afsedda tillverkningen, synes Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande böra företrädesvis godkännas;

enär den föreslagna tillverkningskattens erläggande med fyra öre för hvarje kilogram torkadt eller rostadt malt, såsom i § 3 sägs, icke lärer utöfva något menligt inflytande på tillverkningen eller nämnvärd stegring i priset på varan;

och enär öfriga, i författningsförslaget meddelade föreskrifter äro, enligt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uppfattning, lämpliga och ändamålsenliga;

alltså varder ifrågavarande betänkande i underdånighet förordadt till nådigt godtfinnande för den vidare åtgärd, som deraf lärer blifva en följd.

Med djupaste vördnad etc.

F. ASKER.

C. Ad. Fagerlund.

Gefle Landskansli den 14 November 1881.

22:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vesternorrlands län.*

Underdånigt memorial.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande får härmed i underdånighet afgifva infordradt utlåtande öfver det af särskildt förordnade komiterade afgifna underdåniga betänkande med förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker.

Uti sitt underdåniga betänkande hafva komiterade uttalat, att vid anlåtande af indirekt beskattning gäller såsom erkänd grundsats, att, så vidt möjligt är, bör undvikas hvarje åtgärd, hvari genom de förbrukningsartiklar, som för den mindre bemedlades lifsuppehälle äro nödvändiga, skulle komma att fördyras, och att de föremål, som beskattas, icke tillhöra verkliga nödvändighetsvaror.

Instämmande uti omförmälda, ostridigt riktiga grundsats, kan Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande deremot icke finna maltdrycker företrädesvis egna sig såsom lämpligt föremål för beskattning, åtminstone icke så länge andra varor, såsom spritdrycker, vin, kaffe och tobak med flere dylika, allmänt använda öfverflödsartiklar antagligen i vida högre grad, än för närvarande eger rum, kunna tagas i beskattningsanspråk vid tillgodoseendet af statens oafvisliga behof.

Det torde nemligen icke kunna bestridas, att öl och svagdricka, företrädesvis i städerna och vid större fabriker å landet, der en talrik arbetspersonal är samlad, utgöra nödvändiga förbrukningsartiklar såsom surrogat för mjölk, alldenstund mjölk mångenstädes dels är oskäligt dyr, dels icke alltid finnes att få köpa.

Skatten på maltdrycker skulle äfvenledes komma att för skilda samhällsklasser utfalla högst olika, enär t. ex. jordbrukaren, hvilken i allmänhet eger tillgång på mjölk och i de allra flesta fall utan särdeles kostnader och besvär är i tillfälle att genom hembrygd förskaffa sig öl och svagdricka, högst obetydligt skulle deraf betungas, hvaremot den stora arbetsklassen, som icke eger samma utvägar, mest skulle komma att känna trycket af densamma.

Af vårt eget lands beskattningshistoria beträffande maltdrycker framgår, att erfarenheten visat det olämpliga af ifrågavarande beskattning, hvarföre den i det afseendet beträdda vägen öfvergifvits.

Fäster man sig vid de sifferuppgifter, som komiterade uti sitt underdåniga betänkande lemnat, så finner man (sid. 100 och 101), att antalet salubryggerier i riket under sistlidet år utgjorde 374 samt att vigten å afverkadt malt besteg sig till 24,129,445,6 kilogram. Antager man, att tillverkningen för framtiden icke förminskas, så skulle, efter beräkning af 4 öre för kilogram malt-sats, till statsverket årligen kunna inflyta en tillverknings-skatt af 965,177 kronor 82 öre. För öfvervakande af den föreslagna skatte-förordningens efterlefnad har komitén (sid. 52) beräknat en kostnad af 18 procent, motsvarande ett belopp af 173,732 kronor. Behållningen skulle således nedstiga till endast 791,445 kronor 82 öre. Utom kontrollkostnaden, som drabbar staten, måste man jemväl taga hänsyn till de icke obetydliga kostnaderna för tillverkaren för möjliggörandet af den nödig ansedda tillsynen, såsom ombyggnader och förändringar af bryggerierna samt anskaffande af en del dyrbara maskiner och redskap.

Till besparande af alla med en invecklad kontroll förenade besvär och utgifter samt till undvikande af ökad driftkostnad och det större eller mindre obehag, som städse åtföljer en närmare tillsyn vid utöfvandet af den enskildes lofliga näringsfrihet, för-anlåtes Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i underdånighet föreslå, derest beskattning af maltdrycker verkligen skall ega rum, att tillverkning af oftanämnda drycker hädanefter som hittills fritt tillåtes;

att anmälan om salubrygd sker på sätt som angående utöfvandet af annat näringsfång är stadgad;

att viss tillverknings-skatt bestämmes, t. ex. enligt komiterades förslag fyra öre för hvarje kilogram vid salubrygd användt malt;

att fabrikanten ålägges att öfver sin verksamhet föra ordentliga böcker, utvisande så väl vigten af det till brygd för året använda maltet som mängden af den tillverkade varan, med skyldighet för honom att af nämnda räkenskaper före Mars månads utgång påföljande år till bevillningsberedningen i orten aflemna af notarius publicus, kronofogde eller länsman till riktigheten styrkt, under edsförpligtelse upprättadt utdrag;

att taxeringskomitéerna med ledning af nämnda uppgifter bestämma och i särskild längd uppföra tillverknings-skatten, som i

sammanhang med fabrikantens särskilda inkomstbevillning upp-
bäres och i kronoräkenskaperna sedermera särskildt redovisas;

att åtal för underlåten anmälan angående näringens idkande
af allmän åklagare anställas vid allmän domstol;

att böter för nämnda underlåtenhet bestämmas i enlighet med
stadgandet uti 18 § af Kongl. Förordningen angående utvidgad
näringsfrihet den 18 Juni 1864, sådant detta lagrum numera lyder
genom Kongl. Förordningen den 20 Juni 1879;

att, derest uppgift till beskattning, oaktadt derom gjord er-
inran, icke inom då förelagd tid aflemnas, fabrikanten skall böta
10 procent af det belopp, hvartill tillverkningsavgiften, utan af-
seende på uteblifven uppgift, varder bestämd; samt

att fråga om åläggande af sistnämnda bötesansvar skall till-
höra Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes pröfning, sedan veder-
börande kronoombud vid taxeringskomité derom gjort anmälan.

Genom dessa bestämmelser, enligt hvilka särskild annan kon-
troll undginges, vore visserligen icke försnillning af skatt omöjlig-
gjord; men äfven om sådan försnillning i ett eller annat sällsynt
fall skulle försökas eller ifrågakomma, skulle ändock statens förlust
derigenom otvifvelaktigt icke på långt när motsvara de afbrän-
ningar, som skulle uppkomma genom införande af det föreslagna
dyrbara och betungande kontrollväsendet.

Skall deremot den af komitén föreslagna kontrollen komma
till stånd, vill det synas Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande
såsom om de för kontrollörerne föreslagna arfvoden vore nog knappt
tilltagna och därför desto hellre påkallade förhöjning, som det
eljest torda vara tvifvelaktigt, om pålitligt och pligttroget folk kan
för ändamålet anskaffas. För sin del anser Eders Kongl. Maj:ts
Befallningshafvande lägre dagaflöning än 3 kronor 50 öre icke i
något fall böra kontrollör tillerkännas.

Herrösand i Landskontoret den 9 November 1881.

G. RYDING.

O. H. Wibom.

23:ö) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jemtlands län.*

S. A. K.

Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Jemtlands län, som erhållit nådig befallning att afgifva underdånigt utlåtande öfver ett af komiterade afgifvet underdånigt betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker, får till åttlydnad häraf underdånigst anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande ej emot förslaget har något att erinra.

Med djupaste vörndnad etc.

G. ASPLUND.

P. G. Risgler.

Östersund å Landskansliet den 22 Oktober 1881.

24:ö) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vesterbottens län.*

S. A. K.

Mig affordradt utlåtande öfver komiterades betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker får jag härmedelst underdånigst afgifva:

Uti betänkandet uttala komiterade såsom sin åsigt, att då för tillgodoseende af viktiga statsbehof en förhöjning af statsinkomsterna erfordras, torde lämpligheten af maltdryckernas beskattning icke gerna kunna ifrågasättas.

Jag vågar dock draga i tvifvelsmål, huruvida denna förutsättning är så alldeles riktig. Då staten för trängande behof nödgas

uppsöka skatteföremål, böra väl sådana i främsta rummet uppletas bland lyx- och öfverflödsartiklar eller ock, derest några förr obeskattade af dylikt slag ej finnas, torde en förhöjning i den indirekta beskattningen af redan skattskyldiga sådana artiklar böra ega rum, men icke sökas bland sådant, som kan räknas till nödvändighetsvaror, dit maldrycker, efter hvad jag härefter i underdånighet skall försöka visa, numera böra här i landet hänföras.

Komiterade yttra vidare att redan den omständighet att maldryckers beskattning förekommer i nästan alla länder skulle innebära ett betydande vitsord för lämpligheten af beskattning deraf äfven i Sverige.

Härvid torde likväl vara att märka att i många, ja, kanhända i de flesta af de länder, hvarest maldrycksbeskattning förekommer, förbrukning af maldrycker är i förhållande till folkmängden mångdubbelt större än i Sverige och i regel urartat till missbruk, hvilket väl icke kan anses vara förhållandet i vårt land, hvarest maldryckerna torde böra få betraktas såsom helso-, närings- och läskedrycker — den första egenskapen bör nemligen tillerkännas porter, hvilken till förtäring i ganska stor mängd föreskrifves af läkare, — den andra porter och öl, och den tredje öl och svagdricka. Under sådant förhållande kunna väl maldryckerna här i Sverige icke anses vara någon öfverflöds- utan fasthellre en nödvändighetsvara. Missbruk deraf kan visserligen äfven någon gång förekomma här i landet, hvilket också antydts i femårsberättelserna för länet, men den quantitet maldrycker, som på sådant sätt förtäres, utgör en försvinnande liten del i förhållande till förbrukningen i sin helhet.

Komiterade antaga äfven att den omständighet att maldrycksbeskattning tillförene jemväl i vårt land egt rum skall i sin mån styrka, att densamma icke kan anses vara med våra förhållanden oförenlig.

Jag vill dock hålla för, att det förhållandet att den maldrycksbeskattning, som här i landet egt rum, måst upphöra, just innebär att den, tvärtemot hvad komiterade ansett, icke varit med våra omständigheter förenlig.

De olika system, hvilka de olika länderna uppställt såsom utgångspunkt för ifrågavarande beskattning, i det att de skilda sy-

stemmen fästat skattskyldigheten vid olika slag af redskap, råämne eller fabrikat, och den oenighet, som derutinnan gjort sig gällande, gifva alldeles påtagligen vid handen, huru svårt det är att med riktig beskattning träffa maltdrycker såsom skatteföremål.

Det är ock ur tvenne hufvudsakliga synpunkter, som jag i underdånighet anser, att maltdrycker ej böra blifva föremål för beskattning: *den ena* att genom beskattning deraf dessa helso-, närings- och läskedrycker påtagligen skulle komma att ganska mycket fördyras, enär fabrikanten skulle nödgas att belasta fabrikkatet ej allenast med det belopp, som motsvarar skatten, hvilket visserligen med den skatt komiterade föreslaget ej skulle blifva särdeles högt, utan fastner med de uppkommande kostnader för svårigheter, besvär och ansvarsförpligtelser af mångahanda slag, som i och för kontrollen uppställas för fabrikanten, och hvilka olägenheter han tvifvelsutän skulle i penningar värdera mycket högre än sjelfva skatten; detta fördyrande skulle visserligen kunna hafva till påföljd en minskad förbrukning af maltdrycker, men deremot ej osannolikt en ökad sådan af billigt, men uselt och för helsan skadligt s. k. vin, samt andra spritdrycker, hvilket i sedligt afseende vore ingalunda önskvärdt; och *den andra* att kostnaderna vid kontrollen för ernående af ifrågavarande ej särdeles betydliga skatt skulle ställa sig allt för stora. Komiterade hafva visserligen ansett desamma ej skola uppgå till högre belopp än ungefär 18 procent af skatten, hvilket redan är för mycket, men då pålitlige kontrollörer åtminstone icke allestädes torde kunna erhållas för den ringa aflöning, som omförmäles i förslagets 16 §, anser jag ej otroligt, att kontrollkostnaderna skulle komma att belöpa sig till minst 25 procent af hela skatten.

Emot förslaget till förordning i ämnet, för hvars rätta bedömande erfordrades mera insigt i bryggeriväsendet än som tjänstemän i allmänhet ega, har jag ingenting annat att anmärka än följande:

Art. III.

§ 16. *Punkten 3.* Att kontrollörer och assistenter skola förordnas af Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter förslag af veder-

börande öfverkontrollör synes mig icke lämpligt, enär lika så väl som Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande skulle vid förordnandet nödgas vara bunden af öfverkontrollörens förslag, lika så gerna må öfverkontrollören vara den, som utnämner kontrollörer och assistenter, eller också må ett sådant uppdrag, utan vilkor af förslag utaf öfverkontrollören, öfverlemnas åt Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, hvilken väl bättre än öfverkontrollören bör känna lämpligheten hos de personer, som till sådana uppdrags erhållande kunna ifrågakomma, och hvilka i allra flesta fall torde vara boende och hafva sin egentliga verksamhet i de orter, hvarest bryggerierna äro belägna.

Punkten 4. De föreslagna aflöningarne till kontrollörer tyckas mig vara alldeles för låga. Mångenstädes torde det blifva svårt — ja, omöjligt — att för en så ringa ersättning, som blifvit föreslagen, finna fullt duglige, nitiske och redbare personer, som vilja åtaga sig det i många fall ingalunda angenäma kontrollörskapet, hvaruti, enligt mitt förmenande, icke så litet af en polismans åligganden ingår.

Huru samma person skall kunna behörigen utöfva kontrollörskap vid en mängd — ja ända till 8 och än flera bryggerier — är för mig ofattligt, med afseende dels på de fordringar, som ställas på en kontrollör, och dels på de billiga anspråk maltdrycksfabrikanten kan hafva att blifva på för sig passande tider af kontrollören betjenad.

Med djupaste vördnad etc.

AXEL WÄSTFELT.

B. Ljungberg.

Landskontoret i Umeå den 5 November 1881.

25:o) *Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Norrbottens län.*

Underdånigste memorial.

Länsstyrelsen får i djupaste underdånighet anmäla, att Länsstyrelsen för sin del icke funnit anledning till anmärkning mot det af vederbörande komité med underdånig skrifvelse den 30 sistlidne Juni afgifna betänkande och förslag till förordning angående beskattning af maltdrycker, hvarjemte Länsstyrelsen underdånigst bifogar ett från länets enda bryggeri inkommet yttrande i frågan.

Landskansliet i Luleå den 20 Oktober 1881.

Landshöfdinge-Embetet:

E. R. Waldenström.

Oskar Rutbäck.

Till Kongl. Maj:ts Resp. Befallningshafvande i Norrbottens län!

Jemte återställande af hosföljande underdåniga betänkande till förordning angående beskattning af maltdrycker, få vi, uppå Eder anmodan, afgifva följande enkla och korta yttranden:

- 1:o) Om skatt å öl och dricka stadfästes blir det öfver hufvud taget den mindre bemedlade och arbetsklassen, hvars hufvudsakliga njutningsdryck ölet utgör, som deraf mest få lida! Hvarföre då ej så gerna höja skatten å spritdryckerna och tullen å dylika införskrifningar från utlandet, som vanligtvis gå till den rikets bord?
- 2:o) Beträffande anbringandet af en automatisk vågapparat få vi nämna, att en dylik våg väl kan erfordras i städer om flere bryggerier, hvarest kontrollören måhända ej kan öfvervaka all krossning; deremot anse vi densamma helt och hållet obe-

höflig för endast ett bryggeri inom Norrbottens län och tillika opasslig för den här rådande stränga köld, då ju äfven en väl iordningställd decimalvåg gör samma tjänst och kontrollörens närvaro ej behöfves längre än en half timme vid krossningen.

- 3:o) Som hembrygd skulle kunna komma att missbrukas genom utbyte från hembryggaren genom malt och andra varor, bör hembryggaren förståndigas att till vederbörande uppgifva maltquantiteten för brygderna och i öfrigt böra höga böter stadgas vid försäljning, utbyte och utminuterung af hembryggda maldrycker.

Luleå den 8 September 1881.

Norrbottens Bryggeri-Aktiebolag:

G. Schneider.
